

Parker, Kirkegårde og Renhold
Teknik- og Miljøforvaltningen

KALVEBOD MILJØCENTER

UDVIKLINGSPLAN 2023-2028

KALVEBOD MILJØCENTER

UDVIKLINGSPLAN 2023-2028

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Parker, Kirkegårde og Renhold

Kalvebod Miljøcenter
Udviklingsplan 2023-2028
Forelagt Det Grønne Råd i København d. 30. maj 2023

Oplag

40

Rapporten er udarbejdet af

Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
v. Anja Egede Bjødstrup, Projektleder, Bynatur

Med bidrag fra medarbejdere i Teknik- og Miljøforvaltningen:

Anna Gerd Skaaning Ellerbæk, beplantningsudvikler

Paul Plettinx, byrumsforvalter

Joakim Steinsvåg, landskabsforvalter og naturmedarbejder

Kort

Kort er udarbejdet af Anja Egede Bjødstrup og Mette Høj Lauridsen

Baggrundskort: Copyright Københavns Kommune

Baggrundskort, kort 4: lave målebordsbalde fra 1928-1940.

Fotos og illustrationer

Forsidebillede og billede s. 23: Martin Kunzendorf

Billede s. 16, 32 og 33: WSP

Billede s. 28: Tårnby Kommunes Stads- og Lokalarkiv

Billeder s. 34-35: Hjalte Ro-Poulsen

Resterende billeder: Københavns Kommune

Grafisk tilrettelæggelse

Anja Egede Bjødstrup

Publikationen kan fås hos

Teknik- og Miljøforvaltningen

Parker, Kirkegårde og Renhold

Njalsgade 13

2300 København S

T 3366 3660

Kan downloades fra www.kk.dk/publikationer

Tryk

KK Printpartner

Trykt på svanemærket papir

INDHOLD

INDLEDNING	6
HOVEDMÅL FOR PLANPERIODEN	8
Status for forgående planperiode.....	8
ADMINISTRATIVE FORHOLD	10
Beliggenhed og afgrænsning.....	10
Ejerforhold.....	11
Kolonihaver, opfyldning og deponi.....	12
Naturpark Amager og områdets historie.....	12
Fredning og naturbeskyttelse... ..	14
Kommunale og statslige planer... ..	16
Retningslinjer for arrangementer og aktiviteter... ..	18
ANALYSE.....	20
LANDSKAB	
Område I.....	20
Område V, II og III... ..	22
Område IVB og IVA (Byskoven).....	23
Byskoven, tilstandsvurdering anno 2022.....	26
REKREATION	
Landskab, Bevægelsesmønstre og kulturhistoriske spor.....	28
Interessenter og brugere... ..	30
Funktioner og mødesteder... ..	31
BIODIVERSITET	
§3 områder, status og pleje... ..	32
Bier ved Byskoven.....	34
Sommerfugle og andre insekter, padder, fugle, pattedyr, svampe.....	36
UDVIKLINGSMULIGHEDER.....	38
Overordnet formål med udviklingen... ..	38
Vurderinger ift. fredningen og naturbeskyttelseslovens §3... ..	38
Oversigt over udviklingsmuligheder og behov for dispensationer.....	39
Retningslinjer for pleje og beplantning... ..	40
Udviklingsmuligheder generelt for området, område I og område V.....	42
Udviklingsmuligheder for område II, III, IVB og IVA.....	44
KILDELISTE.....	48
KORT	
Kort 1: Områdets inddeling i delområder.	9
Kort 2: Afgrænsning af planområdet	10
Kort 3: Ejerforhold	11
Kort 4: Historisk kort	13
Kort 5: Fredning og naturbeskyttelse	15
Kort 6: Eksisterende forhold.....	21
Kort 7A-7B: Bevoksningsplan over byskoven	24-25
Kort 8: Bevægelsesmønstre og trafik	29
Kort 9A: Udviklingsmuligheder område I og V.....	43
Kort 9B: Udviklingsmuligheder område II og III.....	45
Kort 9C: Udviklingsmuligheder område IVA og IVB... ..	47

INDLEDNING

Kalvebod Miljøcenter er fredet, som delområde 5 i den samlede fredning af Kalvebodkilen i Københavns, Tårnby og Hvidovre Kommuner af 14. november 1990.

Plejeplaner i fredningsforstand kaldes i Københavns Kommune for udviklingsplaner, og denne udviklingsplan omhandler udelukkende Kalvebod Miljøcenter. Københavns Kommune er plejemyndighed i delområde 5, og fredningen beskriver at: "Planen skal redegøre for de plejeforanstaltninger og anlægsarbejder, som påtænkes udført i de følgende højst 5 år, og for eventuelle ændringer i almenhedens adgangsret".

Denne udviklingsplan afløser den tidligere Kalvebod Miljøcenter, Udviklingsplan 2016.

Planen ligger inden for de rammer, der beskrives i Københavns Kommuneplan 2019 samt rammerne i Lokalplan 238 for Grøften.

Udviklingsplanens formål er at sikre, at det fredede område plejes, drives og udvikles på en måde, der er i overensstemmelse med fredningen. Planen beskriver hvilke tiltag, der kan udføres i planperioden. Dog er der ingen garanti for, at alle tiltag bliver udført, da dette afhænger af ressourcer og økonomi.

Den primære målgruppe for udviklingsplanen er Københavns Kommunes medarbejdere, der skal anvende den som administrativt grundlag for forvaltningens arbejde. Her tænkes især på driftsmedarbejdere, byrumsforvaltere, fredningstilsynet og andre medarbejdere, der arbejder med byens rum. Den sekundære målgruppe er interessenterne, som fx

lokaludvalget, foreninger, organisationer og andre, der har interesse i den nuværende og fremtidige anvendelse og udvikling af området.

Udarbejdelsen af en udviklingsplan er et samarbejde mellem interne og eksterne parter. En væsentlig samarbejdspartner og høringspart er parkbrugerrådet, som for denne plans vedkommende bestod dels af repræsentanter fra de i fredningen høringsberettigede parter, dels af repræsentanter for andre brugere.

Af de høringsberettigede parter deltog: Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Som repræsentanter for andre brugere deltog: Amager Fælleds Venner, Københavns Ældreråd, Amager Vest Lokaludvalg og Dansk Handicap Forbund.

Der er afholdt et parkbrugerrådsmøde og et parktræf ifm. udarbejdelse af planen. Parkbrugerrådet og Det Grønne Råd i København har efterfølgende haft udkast til udviklingsplanen i høring. Stor tak til parkbrugerrådets medlemmer for deres bidrag.

Planen er forelagt Det Grønne Råd i København. Det Grønne Råds sammensætning samt nærværende plan kan findes på Københavns Kommunes hjemmeside.

HOVEDMÅL FOR PLANPERIODEN

Kalvebod Miljøcenter skal, på sigt, som beskrevet i Fredningen af Kalvebodkilen og Lokalplan 238, overgå til rekreativt grønt område med mulighed for at anlægge kolonihaver. Tidsperspektivet for at det samlede areal overgår til rekreativ anvendelse ligger udenfor denne planperiode og afhænger af Københavns Kommunes behov for areal til deponi og affaldssortering.

Målet for planperioden er at højne biodiversiteten i området med særligt fokus på område IVA, V og I.

Det er ligeledes målet, at området skal blive besøgt af flere i forbindelse med åbning af de nye faciliteter i Naturpark Amager. Her tænkes særligt på det nye badested ved Byskoven og de dertil hørende faciliteter.

Status på foregående planperiode

I den foregående planperiode har der været fokus på at forbedre både de biologiske og rekreative værdier. Der henvises herunder til delområde-navne, som kan ses på kort 1.

- Københavns nye Byskov i område IVA er etableret. Denne er nu plantet, og der foreligger en status på denne på s. 26-27.
- Anlæg med faciliteter til vandsport langs Kalveboderne er etableret. Dette er udført i form af en opholdsbro syd for togbanen i område I samt et større badested, toiletbygning og madpakkehus ved Byskoven i område IVA. Faciliteterne forventes officielt åbnet i sommeren 2023.
- Belysning langs den grønne cykelrute ved Dæmningsvej er ved at være færdig etableret, så den fremover kan indgå i Supercykelsti-netværket. Projektet forventes afsluttet i medio 2023 og består af dels lysmaster fra banen til krydset ved Selinevej/ Dæmningsvej samt ledelys i asfalten fra Selinevej/ Dæmningsvej til Kalvebodbroen. Som del af dette projekt etableres også yderligere belysning udenfor planområdet, herunder effektbelysning i tunnelerne under Vejlands Allé samt jernbanebroen. På cykelstirampen til motorvejen og på Skrædderholmen etableres pullertbelysning og på selve Kalvebodbroen etableres belysning i rækværket.

Disse tre tiltag er blevet realiseret i den foregående planperiode og har været med til at gøre området til et nyt udflugtsmål for københavnere, som flere er ved at opdage. Ligeledes går den gennemgående vandrerute i Naturpark Amager, Amarminoen, nu igennem området, hvilket også har tiltrukket nye besøgende.

Kort 1: Områdets inndeling i delområder

ADMINISTRATIVE FORHOLD

Beliggenhed og afgrænsning

Kalvebod Miljøcenter er beliggende på Vestamager i Københavns Kommune. Kalvebod Miljøcenters areal er ca. 3 ½ km langt og afgrænses mod nord af Øresundsbanen, mod vest af Kalveboderne, mod øst af motorvejen og mod syd Kalvebodbroen til Avedøre. Arealet udgør lige godt 100 ha.

I Lokalplan 238 er Kalvebod Miljøcenter inddelt i 5 delområder. Denne opdeling fastholdes i nærværende udviklingsplan. Område IV er i praksis funktionsopdelt,

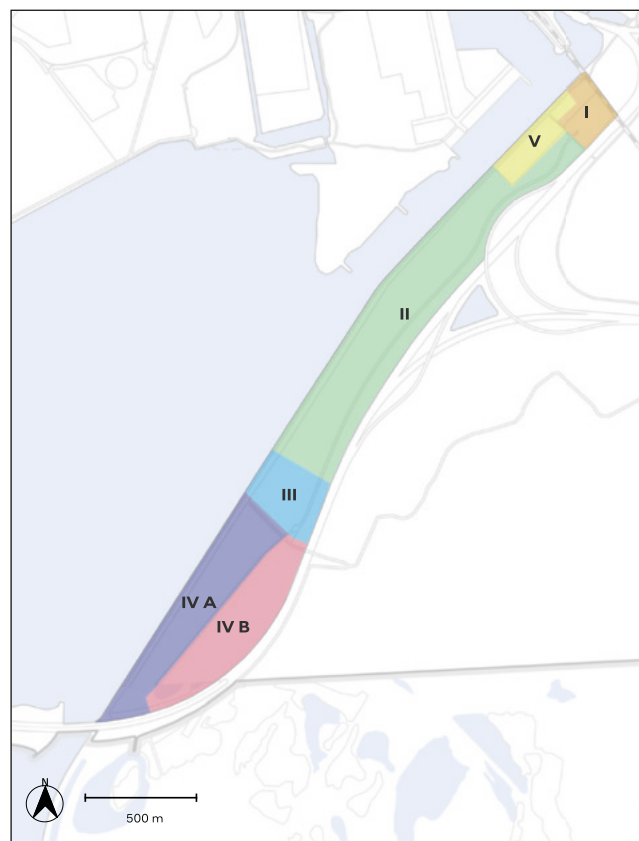
hvorfor det her er underinddelt i to delområder: IVA og IVB. Inddelingen fremgår af kort 1 s. 9.

Område II, III og IVB anvendes primært til diverse anlæg til behandling og deponering af jord og affald. Anlæggene omkranses af volde, der skærmer anlæggene.

Område I (på nær en lille del) og IVA er blevet opfyldt med forurennet jord med 1 m ren jord ovenpå, så terrænet nu er varierende i en kote på 1-6 meter over havet og

Kort 2: Afgrænsning af planområdet

Kort 1 i lille version. Opdeling af delområderne. For stor version se s. 9.

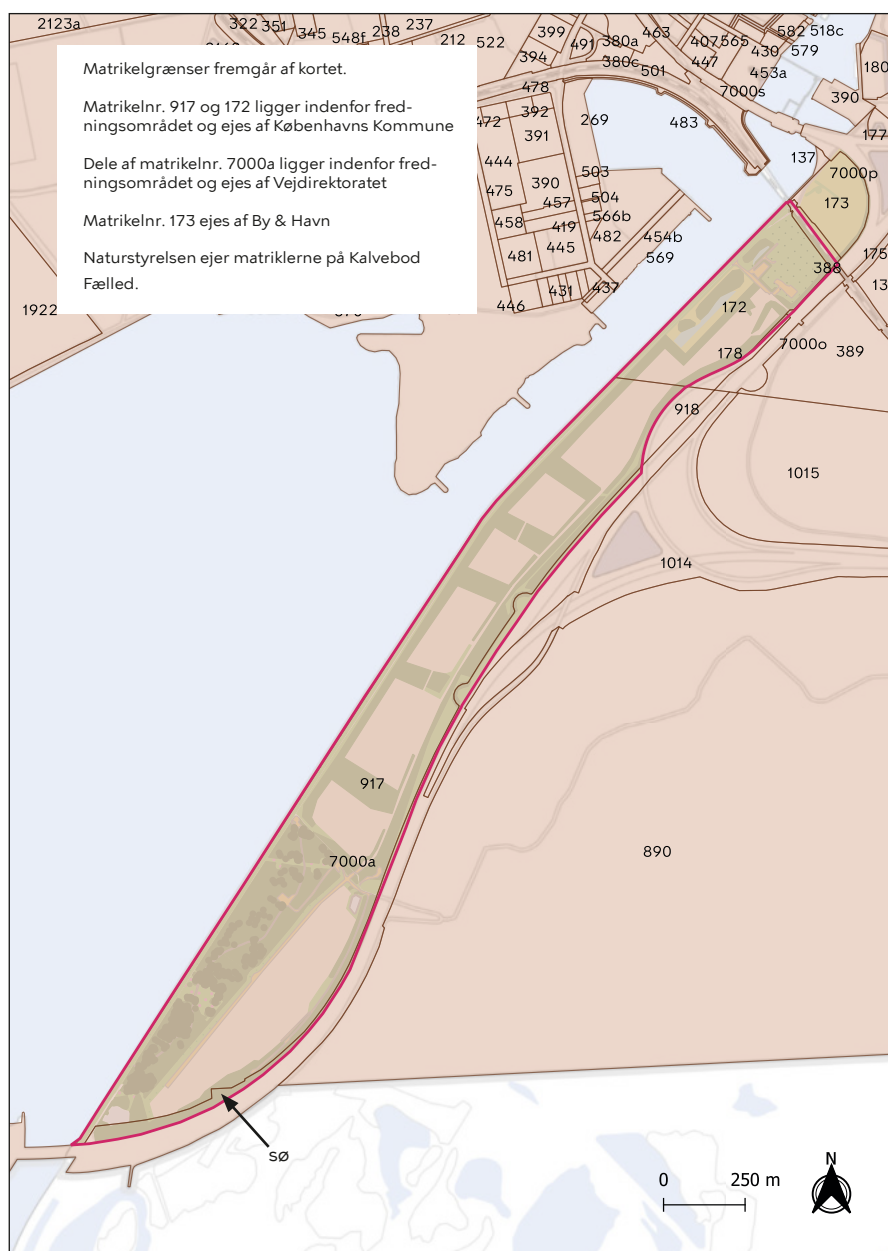
følger retningslinjerne for opfyldning i Lokalplan 238. På område IVA er der i 2018 blevet plantet 'Byskoven' som beskrevet i den tidligere udviklingsplan med stier, bålpladser mm.

Område V er et botanisk interessant område og er i Lokalplan 238 fritaget for opfyldning. Den sydlige del af arealet er indhegnet og afgræsses af får i vinterhalvåret. Hegnet skaber derfor en barriere for færdsel i området. Det er dog tilladt at færdes i folden, men der tilskyndes ikke til ophold grundet beskyttelse af sjældne plantearter.

Ejerforhold

Området ejes og drives af Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune. Alle områder, på nær område V og IVA, administreres af afdelingen KMC Nordhavn. Område V og IVA administreres af afdelingen for Parker, Kirkegårde og Renhold. Det forventes, at også område I vil overgå til Parker, Kirkegårde og Renhold i løbet af planperioden.

Dele af voldene, der grænser op til motorvejen, ejes af Vejdirektoratet herunder den lille sø tæt ved motorvejen i område IVB.

Kort 3: Ejerforhold

Kolonihaver

Københavns Kommuneplan 2019 og den gældende Lokalplan 238 fastlægger, at dele af området kan benyttes til genhusning af kolonihaver. Det fastholdes derfor, at et areal på ca. 20 ha kan udlægges til kolonihaver på Kalvebod Miljøcenters arealer i Område II (i alt 45 ha). Tidspunkt for etablering af kolonihaver ligger udenfor nærværende planperiode.

Opfyldning og deponi

Etablering af de rekreative områder sker løbende i takt med, at deponierne afsluttes, og områderne opfyldes med jord til den kote, der er fastlagt i Lokalplan 238. Tidspunktet for den endelige ibrugtagning af hele området til rekreativt område afhænger af de tilførte affalds- og jordmængder, men ligger uden for nærværende planperiode.

Kalvebod Miljøcenter ligger i landzonen og anlæggene til deponi er etableret uden zonetilladelse i henhold til Planlovens § 35, stk.1, jf. § 36, stk.1, nr. 5, da formålet om anlæg til deponi er indskrevet i lokalplanen.

Naturpark Amager

Kalvebod Miljøcenters arealer er en del af Naturpark Amager, som er realiseret gennem et partnerskab siden 2012 mellem Københavns Kommune, Naturstyrelsen, By & Havn, Tårnby Kommune og Dragør Kommune. Naturpark Amager blev certificeret naturpark i starten af 2015 og dækker et areal på i alt 3.500 ha, som inkluderer et sammenhængende areal fra Amager Fælled til Kalvebod Fælled og frem til Kongelunden og Sydstranden i Dragør. Der er tilknyttet et naturparkråd til naturparken, hvori en række forskellige interesseorganisationer og lokale interessenter er repræsenteret.

Kalvebod Miljøcenters udvikling skal være i tråd med den gældende Naturparkplan for Naturpark Amager.

Områdets historie

Kalvebod Miljøcenter ligger på et areal, som oprindeligt var havbund. Arealet blev inddæmmet under 2. Verdenskrig sammen med resten af Kalvebod Fælled. Efter inddæmningen lå arealet 1 meter under havets overflade og blev holdt tørt ved bortpumpning af vand. Området har tidligere været brugt til militært øvelsesterræn, men blev i 1984 åbnet for offentligheden.

I 1997 blev motorvejen til lufthavnen etableret og Kalvebod Miljøcenter området blev isoleret fra resten af Kalvebod Fælled. Navnet Selinevej, som er navnet på den primære færdselsvej for biler gennem området, stammer fra skærmpflanzen Seline (*Selinum carvifolia*), som der voksede mange af i området og stadig kan findes. Rødderne har en stærk gulerodsagtig lugt.

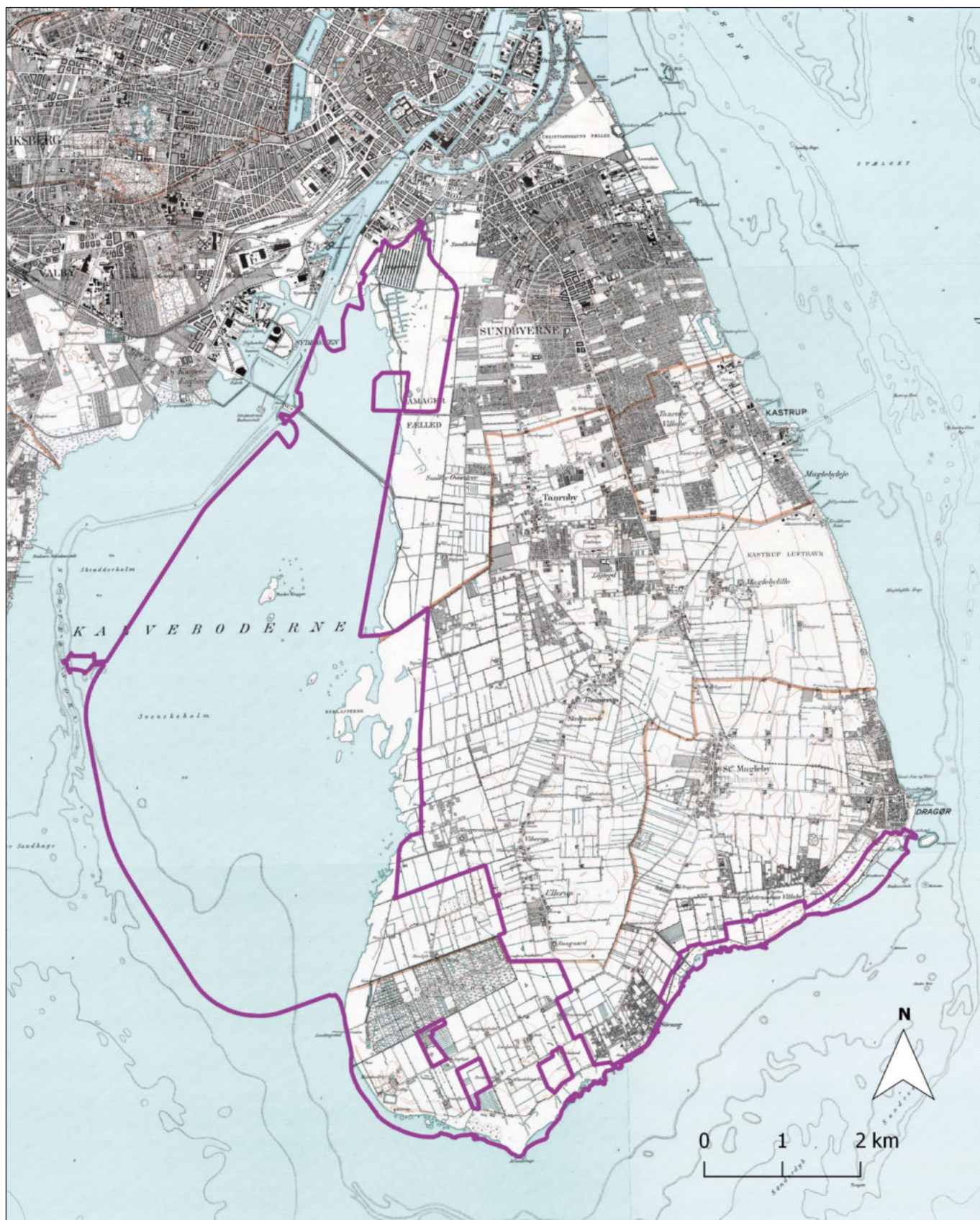
Da området blev fredet i 1990, blev det, som beskrevet i fredningen, muligt midlertidigt at placere anlæg til deponi på område II, III og IVB. Denne anvendelse har præget brugen af arealet, som generelt har været meget lidt besøgt frem til i dag, hvor der er etableret nye rekreative faciliteter.

Den sydligste del af arealet var tidligere en del af Tårnby Kommune, men kommunerne besluttede i 2012 at arealet skulle overgå til Københavns Kommune, som nu råder over hele arealet.

I 2009-2012 blev område IVA opfyldt med forurenet jord med 1 meter ren jord ovenpå. I 2016 begyndte planlægningen af skovrejsning i området, som nu anvendes som rekreativt naturområde.

Kalvebod Miljøcenter har været en del af Naturpark Amager siden 2015.

I 2019 blev den nordlige del af område I (Selinevej nord) taget ud af Kalvebodkile fredningen gennem Lov om ændring af lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S af 19. marts 2019. Dette område er derfor ikke længere en del af denne udviklingsplan.

Kort 4: Historisk kort der viser lave målebordsblade fra 1928-1940. På kortet ses landskabet før inddæmning og opfyldning. Naturpark Amagers afgrænsning er vist med lilla

Fredning og naturbeskyttelse

Fredningen af Kalvebodkilen

Hele området er fredet i henhold til Overfredningsnævnets afgørelse af 14. november 1990 om Fredning af Kalvebodkilen i Københavns, Tårnby og Hvidovre Kommuner, og indgår som delområde 5 (se kilde 4). Der er tale om en stor fredning, hvor Kalvebod Fælled øst og syd for motorvejen udgør den største del, og Kalvebod Miljøcenter-området kun en mindre del. Fredningen underinddeler fredningsområdet i seks delområder med til dels forskellige bestemmelser, hvor Kalvebod Miljøcenter-området udgør fredningens delområde 5.

Fredningens §13 (Særbestemmelser for delområde 5) fastsætter, at området må anvendes til deponering og efterbehandling af ikke-spiseligt affald, og at de dertil nødvendige anlæg må etableres. Af hensyn til Københavns Lufthavn er der i fredningen indføjet en bestemmelse om, at der kun må behandles ikke-spiseligt affald på arealerne, da det ellers vil kunne lokke et stort antal fugle til, som kan bringe flyvesikkerheden i fare.

Fredningens §13 fastlægger desuden at plejemyndigheden (Københavns Kommune) kan tilvejebringe – eller tillade at der tilvejebringes – kolonihaver og langs med Kalvebodløbet mindre jolleanlæg og andre anlæg med tilknytning til søsport.

Fredningens overordnede formål beskrives i §1 og er "at sikre en opretholdelse og muliggøre en forbedring af de biologiske og landskabelige værdier, der er knyttet til området, samt at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i området og dets anvendelse til fritidsformål i øvrigt." Den indeholder forbud mod at foretage terræn- og vegetationsændringer, samt opførelse af bebyggelse og andre anlæg m.m. Disse forbud er dog tilsidesat i fredningens delområde 5 for så vidt angår den virksomhed, der er knyttet til anvendelse af området som deponi.

Fredningen tillægger i §7 funktionen som plejemyndigheden i delområde 5 til Københavns Kommune. Plejemyndigheden må på grundlag af en pleje- og udviklingsplan udføre den pleje, "der skønnes egnet til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet eller findes hensigtsmæssige for at opretholde eller forbedre de landskabelige værdier."

Se kilde 4, for at læse fredningen i sin helhed.

Natura-2000 område

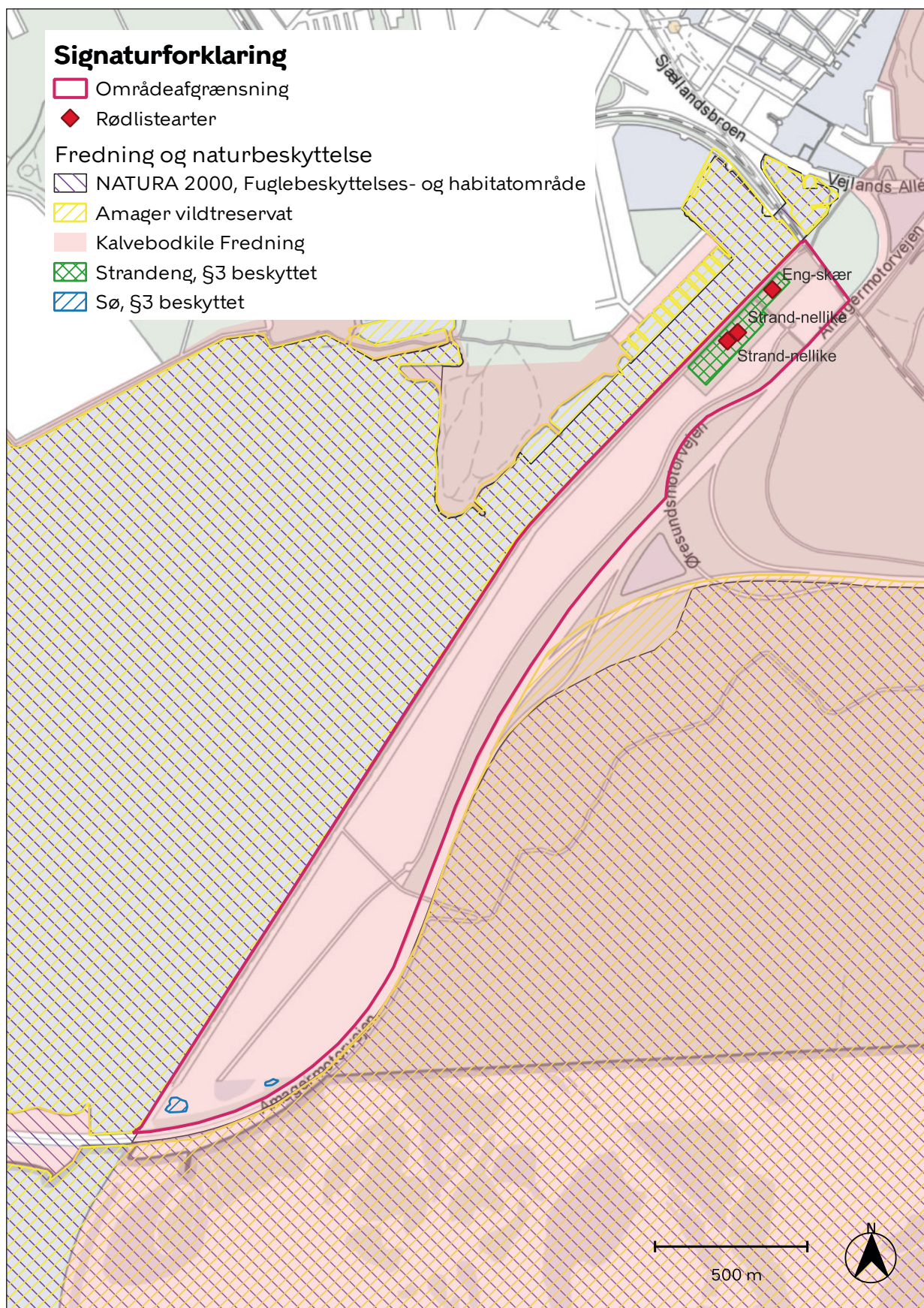
Området grænser op til Natura 2000-området N143 Vestamager og de tilknyttede havområder inklusiv Kalvebodløbet (Fuglebeskyttelsesområde nr. 111 og EF-habitatområde nr. 127). I Bekendtgørelsen af 25. maj 1994, om afgrænsning og administration af EU-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder, er den nordlige del af Vestamager og Kalvebod Miljøcenter udtaget af EU-fuglebeskyttelsesområdet. Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper, bl.a. fordi Kalveboderne er et vigtigt overvintringsområde for flere vandfuglearter. Der må ikke foretages noget, der kan forringe Natura 2000-områdets bevaringsstatus.

Amager Vildtreservat samt fredning af dele af søterritoriet

Området grænser op til Amager Vildtreservat fastsat i Bekendtgørelse om Amager Vildtreservat samt fredning af dele af søterritoriet (BEK nr. 545 af 20/05/2012). Ved Kalveboderne overvintrer mange forskellige fuglearter. Særligt knopsvane, skarv, stor skallesluger og troldand er talrige om vinteren. For at give fuglene mulighed for at yngle, hvile og søge føde er der begrænsninger for den offentlige brug af søterritoriet. I Kalveboderne, dvs. fra Sjællandsbroen til Broen til Avedøre, må man maks. sejle 5 knob med motordrevet fartøj og kun i sejlrender. Undtaget fra forbuddet er: Sejlads uden for sejlrender, rosport og sejlads uden motor i perioden 1. april til 31. oktober samt sejlads i forbindelse med fiskeri med garn og ruser.

Strandbeskyttelseslinjen

Hele kystområdet syd for jernbanen ligger inden for strandbeskyttelseslinjen, som gælder 300 m fra kysten. Det indebærer et forbud mod at foretage tilstandsændringer. Imidlertid fremgår det af Strandbeskyttelseskommissionens afgørelse af 19. januar 2000, at den midlertidige arealanvendelse til deponi vil kunne foregå i overensstemmelse med lokalplanen, uden at det kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Tilsvarende kan foranstaltninger, der tillades eller udføres i medfør af fredningsbestemmelserne, udføres uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 om strandbeskyttelseslinjen.

Kort 5: Fredningsforhold og naturbeskyttelse

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der findes fire områder af biologisk interesse: Område V, område I, søen i den sydligste del af område IVA og regnvandssøen ved Amager motorvejen. Område V er omfattet af de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes er søen i den sydlige del af område IVA og regnvandssøen omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hvorfor ændringer i tilstanden er forbudt. Område I vurderes til, med den rette pleje at kunne udvikle sig til et plantesamfund, som kan være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper.

I sensommeren 2022 blev der udført en §3-registrering af område V (kilde 10). Resultatet af undersøgelsen fremgår af afsnit om Biodiversitet (s. 32).

Bilag IV arter

I udviklingsplanen fra 2016 er det beskrevet, at der foreligger registreringer af bilag IV-arterne grønbroget tudse og spidssnudet frø fra 2006. På grund af den jorddeponering som området gennem en årrække har været anvendt til, vurderes der ikke længere at være egnede habitater til grønbroget tudse til stede i området. Det kan ikke udelukkes, at der kan være egnede habitater til spidssnudet frø i nogle af søerne. Der foreligger ingen nyere observationer af arterne fra området.

Kommunale og statslige planer

Planloven

Hele området ligger indenfor landzonen i planloven.

Kommuneplan 2019

I Københavns Kommunes Kommuneplan 2019 (kilde 6 og kilde 11) fremgår det, at området kan anvendes til sortering, genanvendelse og deponering af affald. Den endelige anvendelse er rekreative formål overvejende som kolonihaver.

§ 3 strandeng ved område V syd i sommeren 2022, foto: Lynne Thorndal, WSP

Lokalplaner

Udviklingsplanen er koordineret med Lokalplan 238 for "Grøften" (kilde 8). Her fremgår det, at området er fastlagt til affaldsdeponering og jordopfyldning med tilhørende genanvendelses- og sorteringsanlæg. På sigt skal området overgå til rekreativt grønt område med bl.a. kolonihaver og anlæg med tilknytning til søsport.

Biodiversitetsstrategi København 2022-2050

Biodiversitetsstrategi København for 2022-2050 blev vedtaget i marts 2023.

Strategien med tilhørende handlingsplaner skal sikre, at København i 2050 har en højere biodiversitet med flere levesteder for vilde dyr, svampe og planter, og at alle københavnere har adgang til natur i deres nærområde, der er med til at sikre fysisk og mental sundhed og trivsel.

Kalvebod Miljøcenter er i Biodiversitetsstrategien udpeget som et område, hvor naturen og naturoplevelsen skal være i fokus. Denne udviklingsplan understøtter formålene i Biodiversitetsstrategien.

Bynatur i København 2015-2025

Bynatur-strategien (kilde 2) blev implementeret i maj 2015. Indarbejdelse af strategien i udviklingsplanen er et led i kommunens arbejde for et grønnere København. Strategiens visioner er:

Vision 1: At skabe mere bynatur i København

Vision 2: At øge kvaliteten af bynaturen i København

Begrebet 'bynatur' er en fælles betegnelse for alle levende væsner og vækster, som lever og findes i byen. Strategien opererer med de tre overordnede typer af grønne rum i byen. De tre typer er 'By- og gaderum', 'Parker og kirkegårde' samt 'Naturområder'.

Kalvebod Miljøcenter (arealerne udenfor deponi-anlægene) befinder sig i kategorien 'naturområder', hvilket betyder, at området skal udvikles og plejes med særlig fokus på at styrke biodiversiteten og borgernes oplevelse af naturen

Københavns Kommunes Træpolitik 2018-2025

Københavns Kommune vedtog i 2016 en træpolitik med det formål at sikre en prioritering af både nye og eksisterende sunde træer i København, dog uden at det hindrer en udvikling af byen. Principperne i træpolitikken medtænkes i planerne for beplantningsudvikling i planområdet.

Træpolitikken fem principper:

Princip #1: Eksisterende træer skal som hovedregel bevares

Princip #2: Særligt værdifulde træer i København skal udpeges og bevares

Princip #3: Der skal plantes flere træer i København

Princip #4: Der skal sikres gode vækstvilkår for både nye og eksisterende træer i København

Princip #5: Der skal sikres et varieret træartsvalg i København

En undtagelse fra princip #1 er, at træer, der kan udgøre en risiko for borgere, kan fældes. Eksisterende træer, der fældes, skal erstattes, med mindre det ikke er fysisk muligt.

Stormflodsplan

Borgerrepræsentationen vedtog i 2017 en stormflodsplan for København (kilde 11).

I forlængelse af stormflodsplanen er der igangsat forundersøgelser af en sammenhængende stormflodssikring af hele hovedstadsområdet. Forundersøgelserne koordineres af Staten i samarbejde med Københavns Kommune, Tårnby Kommune, Dragør Kommune, Hvidovre Kommune og en række selskaber, der driver samfunds-kritisk infrastruktur i området.

Forundersøgelserne skal give anbefalinger til, hvordan strækningen fra Avedøre via Amager til Svanemøllen Strand kan sikres mod stormflod, herunder hvilken type sikring der skal etableres for at forhindre oversvømmelser ved en stormflod fra syd gennem Kalvebodløbet.

Retningslinjer for arrangementer og aktiviteter

Koncerter og andre større offentlige arrangementer kræver tilladelse fra Københavns Kommune og evt. dispensation fra fredningen. Ansøgning indsendes til Teknik- og Miljøforvaltningen, hvori det fremgår, hvilken type arrangement, der er tale om. Arrangementerne vurderes i forhold til fredningen og de arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hvor der er et generelt forbud mod tilstandsændringer, samt et krav om at området skal være frit tilgængeligt for offentligheden. Desuden vurderes de i forhold til områdets bæreevne hvad angår antal mennesker og mulighed for transport til og fra arrangementet. Al form for salg forudsætter også en tilladelse, som ligeledes søges på www.kk.dk/arrangementer.

Generelle retningslinjer for aktiviteter er fastlagt i fredningen og ved nærmere aftale i Københavns Kommune.

Retningslinjer for arrangementer og aktiviteter

Hunde	Hunde er velkomne, men skal føres i snor. Undtaget er områder udpeget til hundeløbegårde og fritløbsområder.
Trafik	Cykling (med eller uden el) er tilladt på alle stier, men cyklister skal tage hensyn til gående. Motoriseret kørsel er kun tilladt i forbindelse med driften af området. Personer med fysisk handicap kan benytte eldrevet køretøj. Københavns Kommune kan i enkeltstående tilfælde give tilladelse til motoriseret kørsel i området.
Badning	Badning er tilladt indenfor den afmærkede badezone, som dog ligger udenfor fredningen. Badning udenfor badezonen er ikke tilladt og kan være farligt grundet sejltrafik i Kalveboderne og risiko for stærk strøm.
Fiskeri	Fiskeri er tilladt på hele kyststrækningen, med et gyldigt fisketegn. Ved badestedet skal der tages hensyn til de badende gæster.

ANALYSE

LANDSKAB

Analysen tager udgangspunkt i inddelingen i de seks delområder, hvor arealanvendelse og vegetation beskrives. Se kort 1.

Område I

Område I er siden sidste plan blevet begrænset, da området nord for Øresundsbanen ikke længere er fredet. Området nord for Øresundsbanen er overgået til By & Havn og påtænkes at blive byudviklet. Tidsplanen for dette kendes ikke.

Område I syd for Øresundsbanen er ca. 4,3 ha. Den vestlige del af området, der løber langs med Dæmningsvej, har været udlagt til fåregræsning, men er ikke blevet benyttet til dette de seneste år.

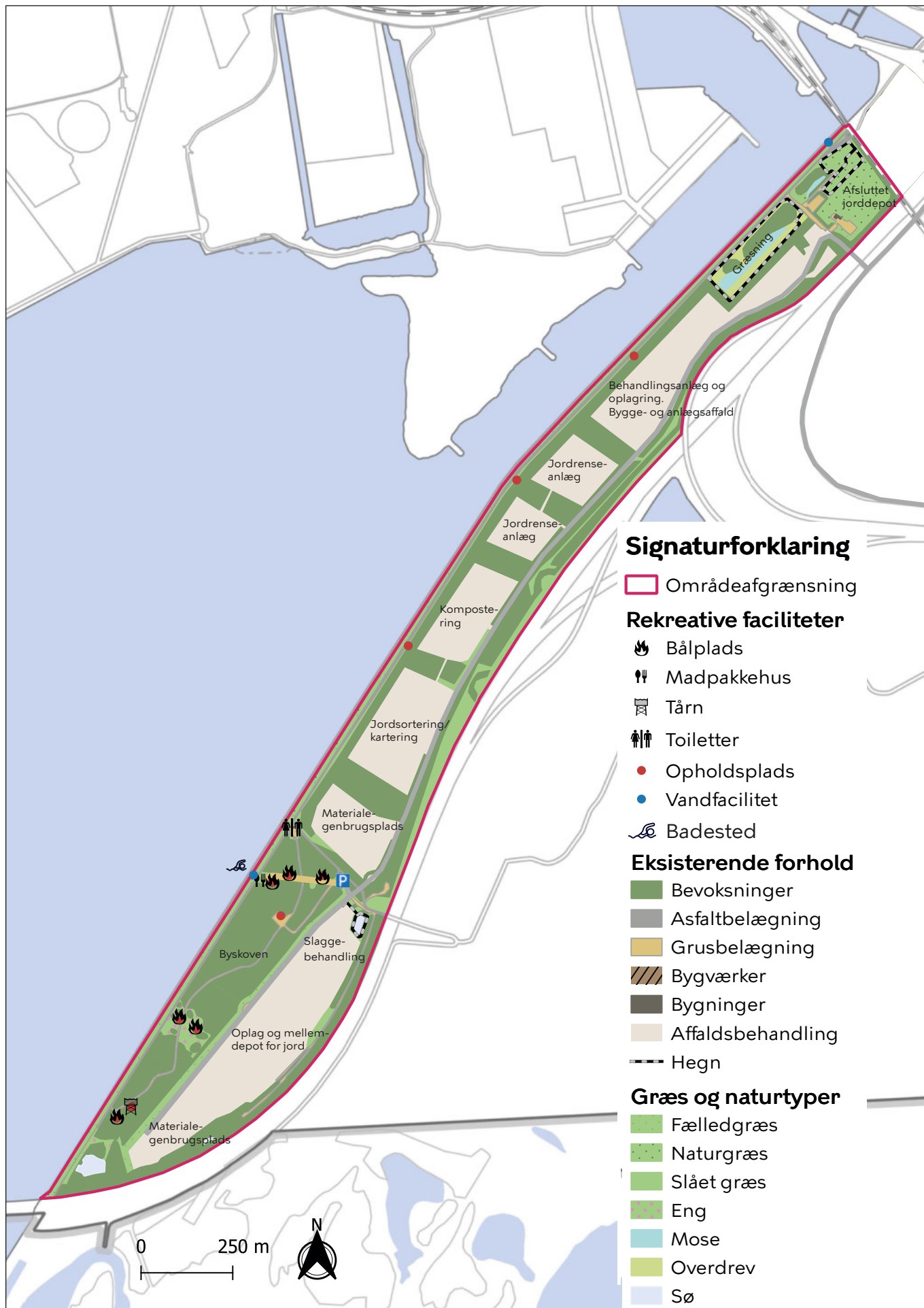
På den østlige del af området ligger et færdigetableret Klasse 4 jorddepot, hvor der er pålagt 1 meter ren jord og efterfølgende sået græs. Arealet ovenpå jorddepotet afventer endelig færdigmelding til 'passiv tilstand' fra Miljøstyrelsen, før det kan overgå til offentligt område.

Den vestlige del af område I har potentiale for, med den rette pleje, at være omfattet af beskyttelsen efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Der er i 2022 blevet etableret en opholdsbro for kajaker lige syd for togbanen som del af projektprogrammet for Naturpark Amager.

Område I med den nye opholdsbro set fra syd mod togbanen til lufthavnen

Kort 6: Eksisterende forhold

Område V

Område V er et botanisk interessant område og er i Lokalplan 238 friholdt for opfyldning. Området har derfor en reminiscens af den tidligere havbund med saltpåvirkning, hvilket har medført, at der er en værdifuld, naturlig flora med indslag af relativt sjældne arter på stedet. Området er på ca. 4 ha og beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det er vejledende kortlagt som § 3-naturtypen strandeng. Områdets sydlige del er indhegnet og vinter-afgræsses af får.

Området gennemløbes på langs af en grøft. I grøftens nærhed er der relativt fugtigt, og der gror tagrør og rød-el. Resten af området, der løber langs med Dæmningsvej, er mere eng/overdrevspræget, og her gror en række værdifulde overdrevsarter.

For nærmere status på §3 udpegningen, se afsnit om Biodiversitet s. 32.

Område V set fra Dæmningsvej

Område II, Dæmningsvej med opholdsområder

Område II

Område II dækker et stort areal på ca. 45 ha. Området indeholder diverse behandlingsanlæg, som drives af RGS Nordic. Der foregår behandling, rensning, kompostering af jord, bygge og anlægsaffald. Lejekontrakten løber på nuværende tidspunkt frem til 2029, dvs. i hele denne planperiode.

Behandlingsanlæggene skærmes af jordvolde mod Dæmningsvej og langs motorvejen. Ligeledes adskilles de enkelte behandlingsanlæg af volde med beplantning.

Voldene ud mod Dæmningsvej er tilplantet med landeveys-poppel og busk-arter. På det flade areal mellem voldene og Dæmningsvej er der plantet skiftevis områder med eg, rød-el, fugle-kirsebær og områder med landeveys-poppel.

Område III

Område III er ca. 8 ha og benyttes af Københavns Kommune til materialelegenbrugsplads. Denne kaldes for 'Peterspladsen'.

Område IVB

Område IVB

Område IV er funktionsopdelt i område IVA og IVB, da arealanvendelsen i dag adskiller sig fra hinanden. Områderne adskilles af Selinevej og en anlagt jordvold, der er tilplantet med busk-arter i vinteren 2013-2014.

Område IVB er ca. 13 ha og benyttes stadig primært til deponi. Den nordlige del af arealet anvendes til slaggebehandlingsområde. Syd for benyttes et areal til oplag og mellemdepot for jord efterfulgt af et mindre areal med materialelegenbrugsplads for Københavns Kommune kaldet Peterspladsen 2.

Området er i Lokalplan 238, som det sidste i Københavns Kommune, udpeget til losseplads. På sigt kan området fyldes med ikke-spiseligt lossepladsaffald eller overskudsjord fra byggeprojekter.

Område IVA (Byskoven)

Område IVA er et opfyldt jorddepot på ca. 20 ha, som er anlagt i perioden 2009-2012. Depotet er opfyldt med forurenet jord fra Københavns byggepladser i ca. 12 meters dybde. I 2013 blev arealet slutaftdækket med 1 meter ren jord, hvoraf de øverste 20 cm er vækstlag, hvorpå der efterfølgende blev sået græs.

Arealet følger efter slutaftdækningen koterne beskrevet i Lokalplan 238. Det højeste punkt findes på volden langs Selinevej og arealet skråner ned mod Dæmningsvej.

Syd for depotet er der en sø, som i 2013 blev anlagt som regnvandsbassin. Siden da er der opstået en naturlig tilgroning. Søen har brede brinker samt en ø i midten for at imødekomme dyrelivet. Søen er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Område IVA, Byskoven. Set fra motorvejsvolden fra syd mod nord

Byskoven

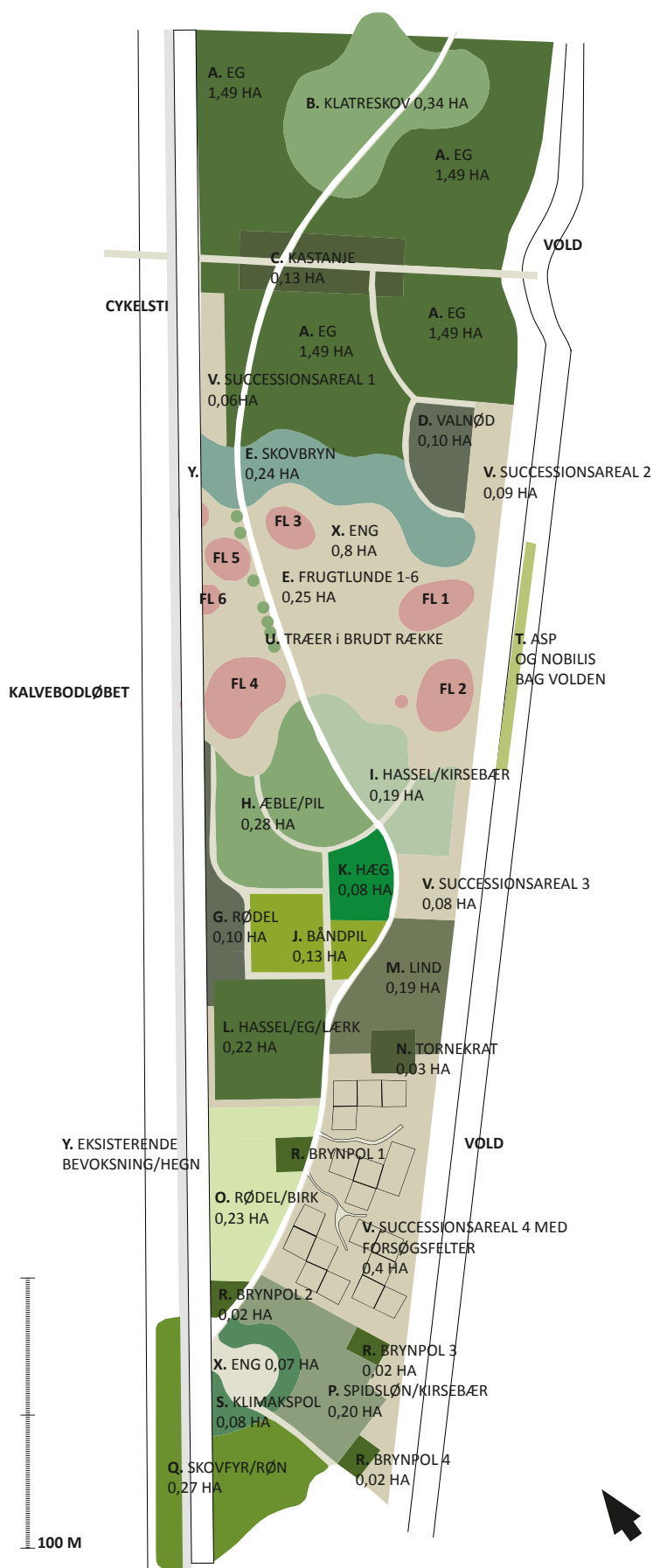
Byskoven dækker stort set hele område IVA og er plantet fra 2017 til 2019 med konsulentbistand fra Københavns Universitet og inddragelse af Københavns Naturskole og borgere ved en åben workshop. Der er plantet 50.000 små træer på 14 hektar. I den midterste del omkring stendigerne er der kun plantet frugttræer. Her kan du finde æbler, pærer, ribs, solbær, kvæde, mispel og mange andre frugter og bær.

Skoven består af fem hovedområder: En bytræsskov med træarter fra bymiljøet, en egeskov, en lavskov med mindre, flerstammede træer samt en åben og lys skov med arter som fyr og kirsebær, der giver plads til naturlig tilgroning. I skovens centrale lysning er der desuden plantet spiselige træer og buske i skovbryn og mindre skov-haver.

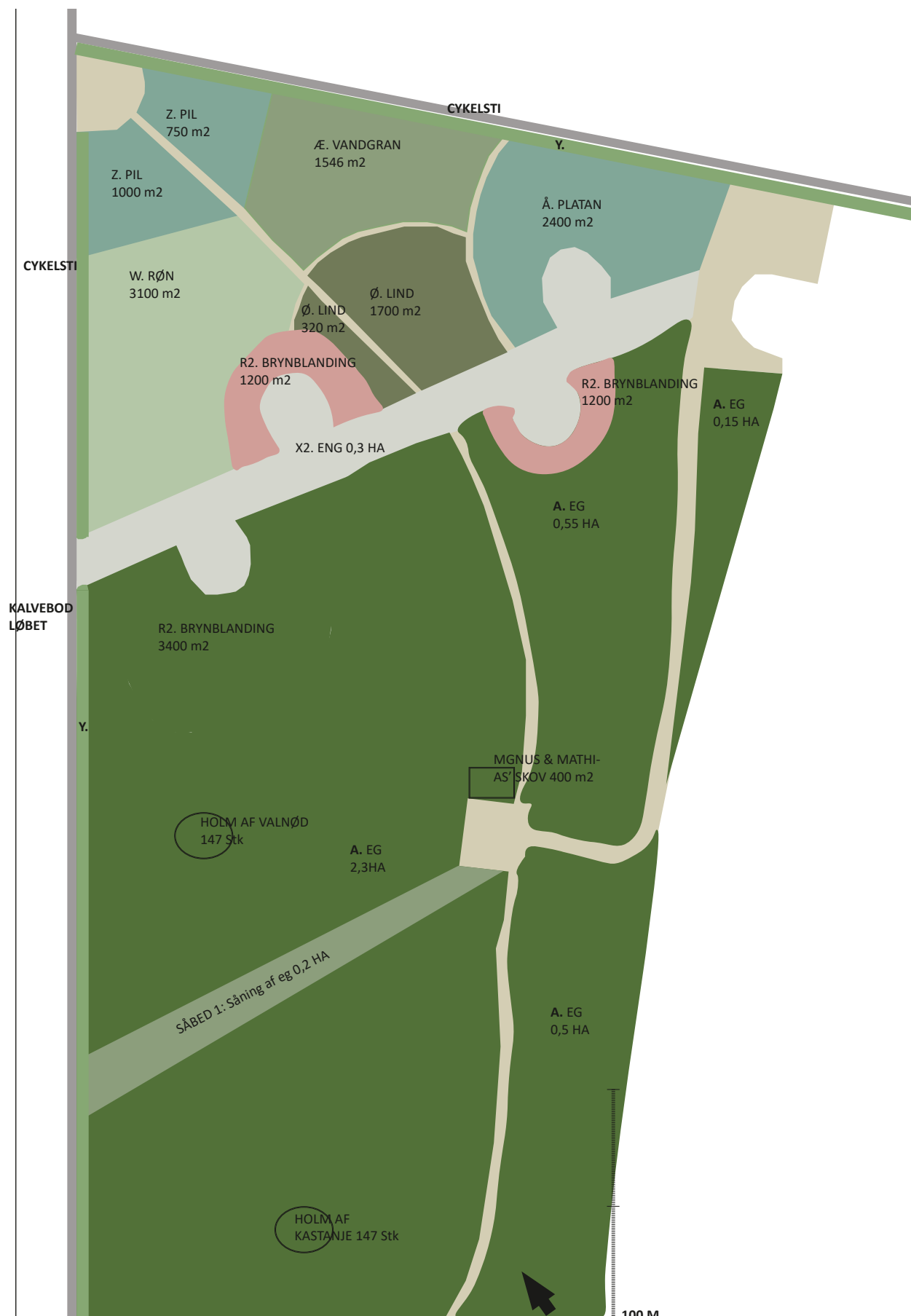
Efter træerne er plantet, har området fået lov til at udvikle sig som naturen vil. Konkurrencen fra græs og urter, forårets og sommerens tørkeperioder og den komprimerede jord gør, at træerne vokser langsomt. Derfor kan du opleve stor variation mellem åbne og tilgroede områder.

Byskoven er tænkt som et landskabslaboratorium med inspiration fra Alnarp Landskabslaboratorium (ved Sveriges Landbrugsuniversitet ved Malmø) og bynære skovrejsninger i Tyskland og Frankrig. Der er tænkt læring ind på flere niveauer, og området rummer mange forsøg på at afprøve nye måder at etablere skov på eller tiltag for at fremme biodiversiteten. Der er for eksempel i den sydlige del sat fugleklatterpæle for at understøtte den fuglespredte skov, og der er sået agern fra egetræer indsamlet i København, der er lavet jordskrab for at blotlægge bar jord til de insekter og planter, der trives på den tørre jord, og der er hentet frø fra omkringliggende enge for at få flere lokale blomster i området. Blomster, der allerede findes i området, giver de bedste vilkår for den lokale biodiversitet.

Drift og design af byskoven bliver løbende tilpasset, så den understøtter den eksisterende natur. Skoven er ung og området fremtræder endnu ikke tilgroet.

Kort 7A: Bevoksingsplan over Byskoven, etape 1 (sydligste del af område IVA)

Kort 7B: Bevoksningsplan over Byskoven, etape 2 (nordligeste del af område IVA)

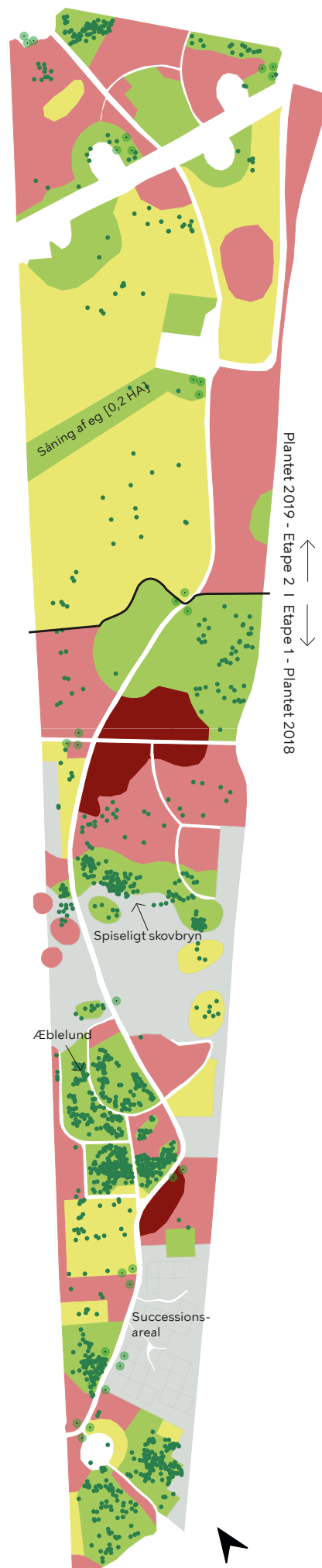
Byskoven, tilstandsvurdering anno 2022

Byskoven blev ikke til den tætte skovrejsning, der var forventningen ved plantning i 2018-19, men er i dag under udvikling til et værdifuldt naturområde. Det skyldes blandt andet den særlige kombination af de mange blomstrende urter og træer i forskellige vækstfaser, samt de tørre skrånninger og den bare jord på de omkringliggende industriarealer. Kombinationen af levesteder og pollenressourcer giver gode forhold for mange insekter. Der er på arealet fundet sjældne arter af både vilde bier og biller siden etablering.

Den ujævne fremspiring af træer skyldes både den komprimerede jord på arealet, som er et resultat af jorddepotets anlægsmetode og de tørre forår og somre, der er blevet mere hyppige siden 2018. Ved udplantningen blev der sået urter ud omkring træplanterne som alternativ til lugning og for at skabe oplevelser undervejs mod den modne skov. De tørre somre har dog været hårde ved dækafrøden med urterne, og urtelaget blev i stedet for domineret af tidsler, bjergørhvene, bynke og græs, der giver hård konkurrence til træerne. Det var ikke muligt efterfølgende at overgå til radrensning, fordi træerne ikke blev plantet på lige rækker.

I urtelaget findes der dog også skovmærke, perikon, knopurt, kartebolle, brunelle, vild gulerod, kællingetand, gul snerre, vejsennep, røllike, cikorie, okseøj, filtet kongelys og andre urter, der giver områderne kvalitet. Områderne, der er udlagt til eng, udvikler sig artsrigt med urter og blomster, der enten er indvandret af sig selv, sås eller spredes med hø fra nærliggende enge.

I 2022 er skoven blevet gennemgået, og alle træer over 165 cm er registreret. Registreringen viser, at Byskoven i gennemsnit har 126 træer i god vækst per hektar. Til sammenligning har en moden skov klar til afdrift 50-200 træer per hektar. Træerne i Byskoven er dog ujævnt fordelt udover området, hvor planterne står tæt i nogle områder og meget spredt i andre områder, hvilket vil resultere i et blandet landskab med områder med skovslettepræg og områder med tæt skov.

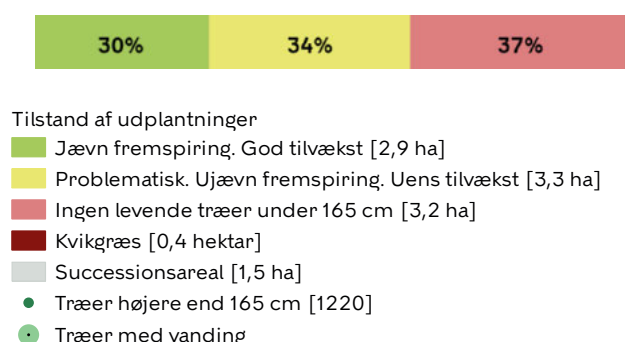

Farverne på kortet symboliserer den generelle vækst på områderne, mens de grønne prikker markerer træer over 165 cm. Områder, hvor kun enkelte træer trives, er således markeret med rød farve og grønne prikker.

Grøn: Områder, hvor planterne står med 1-3 meters afstand og har god årlig tilvækst.

Gul: Områder, hvor træerne står meget spredt med mere end 5 meter imellem eller har lav tilvækst, men står tæt.

Rød: Områder, hvor alle træer under 165 cm er døde.

Nordlige del - etape 2

Træerne i den nordlige del af Byskoven er plantet i 2019. Den mindre forekomst af træer over 165 cm skyldes derfor blandt andet, at beplantningen er yngre end den sydlige del.

Den nordlige del har store gule områder, hvor planterne endnu er små. Med tiden vil træerne i de gule og grønne områder vokse over urtelaget og skygge en del urter væk.

De grønne områder vurderes at leve op til forventningerne ved udplantningen i 2019. De gule områder kan stadig blive til spændende naturområder, dog med færre individer end tilsigtet. De røde områder er især domineret af tidsler og har ingen små træer, der på sigt kan skygge dem væk. Disse områder vurderes derfor ikke at kunne leve op til forventningerne.

Især området med udsåning af eg har en jævn fremspiring med god vækst. De udsåede agern er samlet fra andre egetræer i Københavns Kommune, blandt andet Glyptotekshaven. Der er desuden plantet lærketræer som ammetræer, der også trives godt i dette område. Da udsåninger generelt tager længere tid om at etablere sig, er der ingen træer over 165 cm.

Sydlige del - etape 1

Træerne i den sydlige del er plantet i 2018 og har derfor et års længere vækst end træerne i den nordlige del. Det ses især på antallet af træer over 165 cm. Den generelle tendens for områderne i den sydlige del er, at de enten har høje planter, der trives, eller slet ikke har overlevende træer. Derfor er der færre store gule områder i den sydlige del. De gule områder kan stadig opnå skovkarakter med færre træer end tilsigtet. De røde områder vil ikke opnå skovkarakter, før de andre områder er etablerede. Herefter vil træerne sandsynligvis sprede sig til de røde områder.

Den sydlige del har 1,5 ha, hvor der ikke er lavet skovrejsning. Dette areal er et naturligt successionareal, hvor træer med tiden kan indfinde sig. På arealet er opsat fugleklattepæle for at fremme spredning af fuglespredte skovplanter. Successionsarealer og røde områder vil fungere på samme måde.

Der er 0,4 hektar, hvor kvikgræs dominerer så meget, at der ikke vokser andre arter på området. Disse områder kan med fordel terrænbearbejdes eller jordbehandles, da den tætte græsvækst har en lav naturværdi.

I den sydlige del er der allerede større områder med mange træer over 165 cm. Disse områder har tydelig skovkarakter, og vil leve op til forventningerne ved plantning i 2018. Det er især pil, løn, kirsebær, æble og røn, der trives. Generelt trives frugttræerne i Byskoven godt. Det ses både i æblelunden og det spiselige skovbryn.

REKREATION

Landskabelige træk og barrierer

Området er præget af at være meget langstrakt, og man kan primært færdes i en lineær nord-syd gående retning, enten langs med Dæmningsvej eller Selinevej. Først når man kommer ned i den sydlige ende ved Byskoven, breder området sig ud, og der er mulighed for at bevæge sig ind i området.

Området er fra øst afgrænset af motorvejen, som skaber en markant barriere ift. sammenhængen med resten af Kalvebod Fælled, både hvad angår færdsel og udveksling af landlevende dyrearter mellem de to områder. Mod vest afgrænses området af Kalveboderne, som er et vigtigt vandområde for fugle. Mod syd afgrænses området af broen til Hvidovre og mod nord af jernbanen til Lufthavnen. Broen og jernbanen er begge markante landskabselementer. Fra den sydlige del mod Kalvebod Fælled er det muligt at fortsætte til fods eller på cykel under broen og videre sydpå langs kysten om Amagers sydspids.

Bevægelsesmønstre og trafik

Cyklist og gående kan færdes på gang- og cykelstien langs hele arealets kystlinje, der er asfalteret (se kort 8). Der er således mulighed for at bevæge sig på cykel eller som gående fra København langs med diget ud under Kalvebod Bro og videre ud til Kalvebod Fælled i Tårnby eller over broen til Hvidovre. Denne rute, som bevæger sig hele vejen langs kystlinjen af Naturpark Amager, er en oplagt rute for sportscyklist, rulleskøjteløbere eller gående, som vil se på fugle eller opleve Naturpark Amager. I 2020 blev vandreruten Amarminoen indviet, som går langs Dæmningsvej og på grusstien der løber igennem Byskoven.

Strækningen fra Sjællandsbroen til Kalvebod Bro er kategoriseret som Grøn Cykelrute og kaldes Kalvebodruten. Ruten er forbundet til Havneringen mod nord, som er en cykelrute der går rundt om hele Københavns Havn. Mod vest over Kalvebod Bro er den forbundet med cykelruten kaldet Hvidovreruten. Kalvebodruten er ved at blive opgraderet til at indgå i Supercykelsti-netværket, hvor der bl.a. er krav til

belysning, som er ved at blive etableret på Dæmningsvej i form af ledelys i asfalten samt lysmaster i område I.

Fra Dæmningsvej er der yderligere to tilslutninger til det resterende Vestamager. En vej for biler og cyklist fører langs Selinevej gennem en tunnel under motorvejen. Herfra er der tilslutning til en cykelsti langs med Øresundsbanen hele vejen til Ørestaden. Mellem område III og IV løber Imia Allé, hvor det er muligt at krydse motorvejen på cykel eller til fods via en bro til Fasanskovsvej og Kalvebod Fælled.

Der findes ingen offentlig transport til området, hvilket betyder, at det kan være svært at komme dertil for større grupper af skolebørn eller andre grupper/personer, som af den ene eller anden grund ikke kan komme frem med bil eller cykel.

Kulturhistoriske spor

Området indeholder, så vidt vides, ikke nogen kulturhistoriske spor, da det er et relativt ungt område, hvor arealerne løbende er blevet opfyldt. Det eneste spor, der kan nævnes, er volden langs med Kalveboderne, som blev bygget i 1940'erne som et beskæftigelsesprojekt under 2. verdenskrig. Denne dæmning kan ses hele vejen rundt om Kalvebod Fælled.

Den sydlige del af Amager inddæmmes.
Foto: Tårnby Kommunes Lokal- og Stadsarkiv

Kort 8: Bevægelsesmønstre og trafik

Interessenter og brugere

Området benyttes primært af cyklende, løbende og gående. Senest er vandreruten Amarminoen åbnet i efteråret 2020 og har tiltrukket mange vandreglade mennesker.

Cykelstien langs med Dæmningsvej bliver jævnligt brugt af motionscyklister, som benytter sig af at kunne cykle den lange strækning rundt om Amagers sydspids. Konflikter mellem gående og cyklister kan forekomme, når motionscyklister kører i meget høj fart. Da området indtil nu ikke har været meget besøgt, har farlige situationer været meget sjældne, men det er en problematik, som forvaltningen holder øje med i forbindelse med områdets udvikling. Det er muligt at gå på trampestien på volden langs med vandet, så gående og cyklister bliver adskilt.

Københavns Naturskole er aktive omkring at plante og pleje et udpeget område i byskoven, hvor skolebørn også har været med til at plante træer. Her får børn og unge mulighed for at lære om naturpleje og friluftsliv, hvorfor der også er blevet etableret flere bålpladser.

I 2023 åbner det nye badested ved Byskoven, der er etableret som en del af et større projektprogram i Naturpark Amager. Det forventes derfor, at området i den kommende planperiode vil blive mere besøgt af badende samt af kajaker og mindre både.

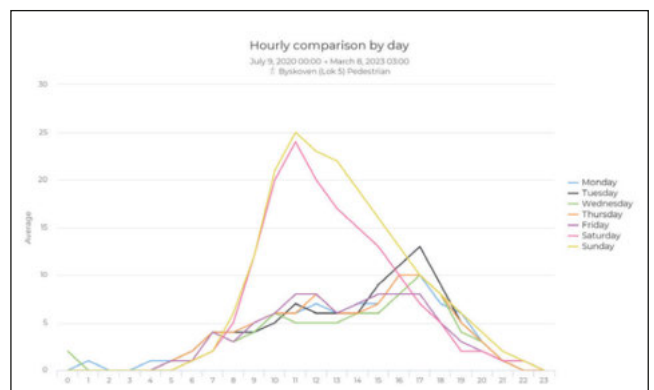
I område I, på det højtliggende areal der rummer et ikke-færdigmeldt jorddepot, holder en schæferhundeklub til. Der er blevet sendt en ansøgning til fredningsnævnet om en tilladelse til midlertidigt brug af arealet til denne aktivitet. Denne aktivitet kan ophøre i planperioden.

Fårene, der græsser i område V, passes af Københavns Merino Fårelaug.

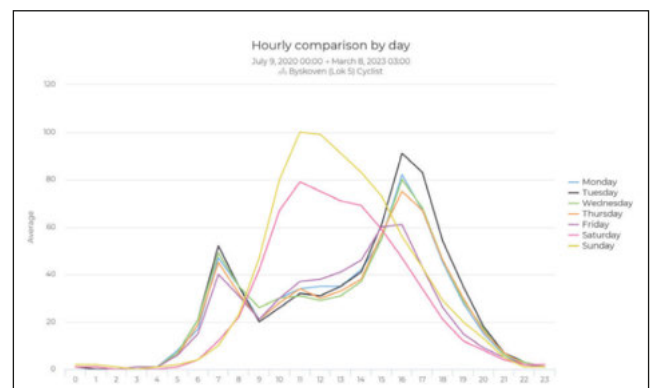
Resultat af tællinger

I 2021 blev der opsat en elektronisk tæller tæt ved den nye toiletbygning tæt ved Byskoven ved Imia Allé. Tallene herfra viser, at der i forårs- og sensommermånederne passerer ca. 1000 cyklister (i begge retninger) om måneden. Til sammenligning er antallet af gående (i begge retninger) i samme periode på 150-200 personer om måneden. Tallene peger på, at Dæmningsvej bliver brugt en del som pendler-rute for cyklister, men formentlig også som en rute for sports-cyklister. De få gående skyldes formentlig afstanden til byen og adgangen til offentlig transport.

Ved et blik på det gennemsnitlige besøgstal hen over ugen kan man se, at flere gående og cyklister besøger området i weekenderne i forhold til hverdagene. Det indikerer, at området også bliver brugt som udflugtsmål for en weekend-tur.

Graf 1: Gående i løbet af en dag. Den lyserøde og gule strek viser weekend-dagene. Kilde: Københavns Kommunes eco-counters

Graf 2: Cyklende i løbet af en dag. Den lyserøde og gule strek viser weekend-dagene. Kilde: Københavns Kommunes eco-counters

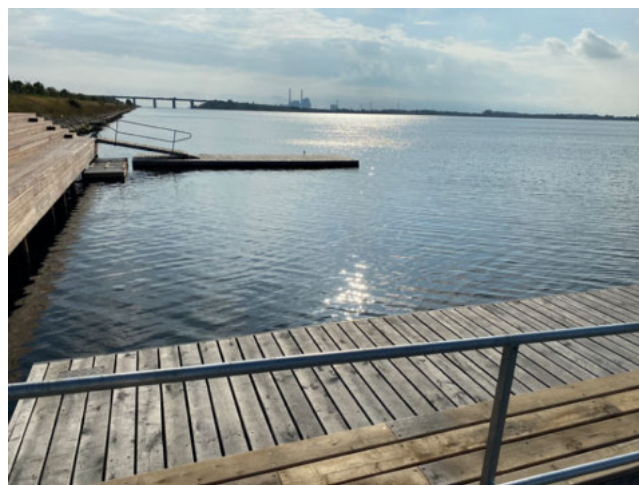
Funktioner og mødesteder

Langs Dæmningsvej er der tre permanente borde-bænke sæt, som benyttes til at tage en pause på den lange strækning for gående eller cyklister langs med Kalveboderne.

Ved Byskoven er der i sidste planperiode blevet placeret flere borde-bænke sæt, ligesom der også er etableret bålpladser og læhegn. Dette for at understøtte friluftslivet og muligheden for at opholde sig i området.

I 2023 åbner en mindre opholdsbro lige syd for togbanen i område I. Der åbner også et nyt badested ved Byskoven, som består af en handicap-tilgængelig rampe ned til to flydeponter ved vandet. I tilknytning til badestedet er der etableret et overdækket madpakkehus, i det genkendelige Naturpark Amager design med skrå tage med brændte træklinter.

Hvor Dæmningsvej møder Imia Allé åbner der også i 2023 en toiletbygning med udebrugere, som har åbent i sommerhalvåret.

BIODIVERSITET

§3 områder, status og anbefalinger til pleje

Der er lavet floraregistreringer for område V i 1991, 1995, 1996, 1998, 1999, 2005 og 2015. Senest i juni 2022 blev der foretaget §3 registreringer på område V (kilde 10). §3 områderne er inddelt i områderne hhv. nord og syd for den asfalterede sti. Se kort 1 s. 9.

Område V, syd

Område V syd for den asfalterede sti, er i dag vejledende kortlagt som § 3-naturtypen strandeng, og dermed beskyttet iht. naturbeskyttelseslovens § 3 (henvisning til rapport). Arealet er bakket og varierende i hydrologi. Nogle steder er meget våde og domineret af tagrør. Andre steder er langt mere tørre og har en fin overdrevsvegetation (strandoverdrev) med bl.a. engskær, hvid okseøj, pile-alant, almindelig pimpinelle, krageklø og hulkravet kodriver. Der blev registreret i alt 76 arter i 2022, heraf otte stjernearter, som er værdifulde arter for

naturtypen (bl.a. almindelig knopurt, mark-rødtop og strand-krageklø), otte problemarter (bl.a. burre-snerre, en-årig rapgræs og tusindfryd) og fire invasive arter (pastinak, bjerg-fyr, sildig gyldenris og rynket rose). Området er muligvis under udvikling til mindre saltpåvirkede naturtyper (overdrev, mose og eng), og skal muligvis kortlægges som andre naturtyper end strandeng i fremtiden.

Orkidéen kødfarvet gøgeurt, som blev registreret i 2005, er ikke blevet registreret i 2022.

Stjernearter, V syd

- Almindelig knopurt
- Almindelig kællingetand
- Glanskapslet siv
- Græsbladet fladstjerne
- Gul snorre
- Mark-rødtop
- Musse-vikke
- Vellugtende gulaks

*Område V syd, sommer 2022,
Foto: Lynne Thorndal, WSP*

Område V, nord

Område V nord for den asfalterede sti er i dag vejledende kortlagt som § 3-naturtypen strandeng og dermed beskyttet iht. naturbeskyttelseslovens § 3. Arealet er varierende i hydrologi med et tørt område mod syd og sydvest og et fugtigt område mod øst. Mod nord er arealet træbevokset. På det tørre område vokser arter som håret høgeurt, humle-sneglebælg, pomerans-høgeurt, hvid okseøj, pile-alant, almindelig knopurt, eng-skær og almindelig pimpinelle. På det fugtige område vokser arter som strand-karse, strand-kogleaks, glanskapslet siv, kær-tidsel, tagrør og rød-el. Der blev registreret i alt 53 arter, heraf syv stjernearter, som er værdifulde arter for naturtypen (bl.a. almindelig star, glanskapslet siv og håret høgeurt), én problemart (horse-tidsel) og to invasive arter (sildig gyldenris og pastinak).

Stjernearter V, nord:

- Almindelig knopurt
- Almindelig star
- Glanskapslet siv
- Hassel
- Håret høgeurt
- Kær-tidsel
- Muse-vikke

Det vurderes at området er beskyttet iht lovens §3, og registreringen som strandeng fastholdes for nuværende, men skal muligvis revurderes i fremtiden, da området kan være under udvikling til mindre saltpåvirkede naturtyper.

Rødlistede arter fundet i område V

- Eng-skær – fundet i 2022
- Strand-nelikke - fundet i 2022

Område V nord, sommer 2022
Foto: Lynne Thorndal, WSP

Bier ved Byskoven

I forbindelse med etablering af byskoven med tilhørende engområde blev det besluttet at initiere en monitoring af bier i området med anbefalinger til, hvordan biernes vilkår i området kan forbedres. Den første overvågning, kaldet år 0 monitoring, blev foretaget i 2018 og er blevet efterfulgt af en år 4 monitoring i 2022 (kilde 13 og 14).

Ved år 0 monitoring blev der observeret 31 forskellige arter af vilde bier. Af disse blev der identificeret 6 sjældne bier, heraf to rødlistede:

- Lucernebi
- Plettet panserbi
- Tagrørsmaskebi
- Tornbi. Meget sjælden i Danmark. Fundet første gang i 2008 og er kun registreret tre andre steder i landet. Har rede i tomme sneglehuse. Rødlistet i kategorien 'Sårbar'.
- Vægsilkebi
- Ærtehevpebi. Bien blev ikke registreret, men fundet af Ærtejordbi indikerer, at den er at finde i området. Rødlistet i kategorien 'næsten truet'.

På baggrund af anbefalinger og hensyn til biodiversiteten blev en række tiltag implementeret efter rapporten i 2018, og i 2022 er der fulgt op på udviklingen i bi-faunen.

I 2022 er 51 bi-arter registreret, heraf fem rødlistede arter. Samtidig er der registreret 58 plantearter, som

blev besøgt af bierne sammenlignet med 21 arter i år 0 monitoring.

Byskoven vurderes at have udviklet sig i en positiv og spændende retning.

Fem arter blev ikke genfundet i 2022, heraf den sjældne tagrørsmaskebi (*Hylaeus pectoralis*) samt sjældne og rødlistede (NT) ærtehevpebi (*Nomada striata*).

I 2022 blev fem rødlistede arter registreret:

- Tornbi (sårbar)
- Græshumle (næsten truet)
- Jordboende humle (næsten truet)
- Rødtopbi (sårbar)
- Zonesmalbi (moderat truet).

En stor del af forklaringen på forøgelsen af bi-arter er forøgelsen af plantearter og blomsterressourcer i området, som har gjort netværket mellem bier og blomster mere komplekst.

Anbefalinger til redesteder

De jordboende biers redesteder vurderes at være tilknyttet de sydvendte volde, som er tørre med bar jord. Den sydlige sø vurderes at have redesteder til bier, der benytter sneglehuse og tagrør. På toppen af skråningen er også buske og krat, som potentielt kan huse hulboende bier. Forhold for humlebi-reder er svært at kvantificere og observere, men der blev observeret en del udgravninger, formodentligt af gnavere. Det virker altså til, at gnavere

Tornbi. Foto: Hjalte Ro-Poulsen

Græshumle. Foto: Hjalte Ro-Poulsen

finder skråningen attraktiv til redeetablering, hvilket på sigt også kan gøre den attraktiv for humlebier

Til jordboende bier kan det anbefales at skrælle vegetationen af på små arealer (enkelte m²) og efterlade bare jordflader. Da det helst skal være et soleksponeret område og gerne på en skråning, vil volden på sydøst-siden være oplagt

Til hulboende bier anbefales det at lade krat med hule stængler og gamle/døde træer stå urørt. I døde/gamle træer, stengærderne og/eller i volden kan man fremstille kunstige redesteder ved boring af 15-20 cm dybe huller med en diameter mellem 4 og 10 mm af hensyn til de forskellige størrelser af hulboende bier. Opsætning af bihoteller kan anbefales, da de er let konstrueret med god chance for indflytning af hulboende bier.

Tagrørsmaskebi er højst sandsynligt tilknyttet den sydlige sø, og der bør tages hensyn ved eventuel rydning eller nedskæring af tagrør. Et potentielt tiltag kunne være at lave en bihotel-konstruktion ud af tagrør, som sandsynligvis også tiltrækker almindelige bihotel-beboere. Der er opsat 5 bihoteller med afskårne tagrør i planperioden. Bihotellerne har forskellig farve, for at kunne undersøge forskelle i farvetiltrækning og temperatur.

Tornbi, som har rede i sneglehuse, kan tilgodeses ved udlægning af tomme sneglehuse på tørre områder med tæt vegetation, hvor reden kan ligge skjult. Begge skal være nær blomsterressourcer, kurvblomster for tornbi.

For humlebier anbefales det, frem for aktive tiltag, at lade områder stå tilgroet. Med tiden vil gnaverreder og tæt vegetation skabe naturlige redepladser til humlebieerne.

Rede i rodage. Foto: Hjalte Ro-Poulsen

Opsætning af fuglekasser i den fremtidige byskov kan også på sigt tiltrække humlebier, f.eks. hushumle. De opsatte stengærde vil muligvis også tiltrække humlebier med tiden.

Det anbefales at favorisere vegetation i de tidlige successionsfaser. Ruderater kan hurtigt gro til, og pletvise slåninger/forstyrrelser er nødvendige, hvilket allerede bliver praktiseret.

Når skoven med tiden etablerer sig, kan man begynde at arbejde med skovbryn og overgangszoner fra skov til det lysåbne, som kan være meget værdifulde habitater for bier og mange andre insekter.

Anbefalinger vedr. blomster

De primære pollen- og nektarkilder i området er i øjeblikket kurvblomster og ærteblomster. Disse familier er generelt de mest besøgte blomster blandt danske bier, og det anbefales at engen har høj forekomst af kurvblomster og ærteblomster.

For at understøtte flest mulige arter af solitære bier samt sociale kolonier skal der gerne være blomsterressourcer tilgængeligt gennem hele sæsonen fra marts-september. Skovbeplantning nær engområdet, med arter af pil og diverse frugttræer, vil uden tvivl øge forekomsten af bier tidligt på sæsonen.

Rodage. Foto: Hjalte Ro-Poulsen

Sommerfugle og andre insekter

På arter.dk (pr. marts 2023) er der registreret 35 forskellige arter af dagsommerfugle, natsommerfugle, målere og sværmere samt 7 andre typer insekter (biller, fluer, myg mm.).

I bi-monitoringen i 2018 blev der ikke lavet en decideret registrering, men følgende arter af sommerfugle blev observeret: sekspletet køllesværmer, blodplet, grøn køllesværmer, admiral, nældens takvinge, stor og lille kålsommerfugl, dagpåfugleøje, lille ildfugl, almindelig blåfugl, tidselsommerfugl, citronsommerfugl og græsrandøje.

Padde og krybdyr

På arter.dk (pr. februar 2023) er lille vandsalamander den eneste padde-art, der er registreret indenfor planområdet med et enkelt fund i september 2021. Af udviklingsplanen fra 2016 fremgår det, at der skulle være blevet registreret grønbroget tudse og spidssnudet frø i 2006, men der foreligger ikke registreringer af disse arter indenfor området fra de senere år.

Disse padde- og krybdyrarter er registreret i nærheden af planområdet og vurderes at have potentiale til at indvandre i området:

- Grønbroget tudse (bilag IV art og rødlistet i kategorien truet). Observeret på land på Skrædderholm (maj, 2022). Er desuden observeret talrige gange på Kalvebod Fælled.
- Grøn frø (fredet ved EU's habitatdirektiv som bilag IV art) er også fundet på Kalvebod Fælled bl.a. ved Birkedam
- Snog. Er også fundet flere steder på Kalvebod Fælled.

Fugle

Ved en søgning via arter.dk er der (pr. februar 2023) registreret 87 forskellige fuglearter på arealet. De fleste fugle er observeret ved Byskoven.

Af disse arter er 29 arter på rødlisten, herunder 17 arter i kategorierne: sårbar, truet og kritisk truet.

Rødlistede arter (sårbar, truet og kritisk truet) registreret ved Byskoven

- Stær (sårbar)
- Pungmejse (kritisk truet)
- Spurvehøg (sårbar)
- Rovterne (kritisk truet)
- Løvsanger (sårbar)
- Stor skallesluger (sårbar)
- Stenpikker (sårbar)
- Gulbug (sårbar)
- Toppet lappedykker (sårbar)
- Blishøne (sårbar)
- Pibeand (kritisk truet)
- Nattergal (sårbar)
- Stor tornskade (kritisk truet)

Rødlistede arter (sårbar, truet og kritisk truet) fundet andre steder på området:

- Hættemåge (truet)
- Vibe (sårbar)
- Hvinand (sårbar)
- Taffeland (sårbar)
- Fiskeørn (kritisk truet)

De forholdsvis mange observationer af kritisk truede, truede og sårbare fuglearter indikerer, at området allerede er, og har potentiale til yderligere at blive, et vigtigt fugleområde. Dette skyldes bl.a. beliggenheden ved vand samt en vekslen mellem åbne og mere tilgroede områder. Den tætte beliggenhed til det beskyttede fuglereservat på den sydlige del af Kalvebod Fælled kan yderligere understøtte dette.

Pattedyr

På arter.dk er der kun registreret mink på området, som betegnes som en invasiv art. Ved besøg i feltet er der dog observeret harer, og det må forventes, at der også findes ræve på arealet, da de er registreret flere steder på Kalvebod Fælled.

Svampe

Der er registreret 69 forskellige svampearter på arter.dk, herunder den rødlistede svamp Tandet citrushinde, som er kategoriseret som 'sårbar', fundet i område V nord.

UDVIKLINGSMULIGHEDER

Overordnet formål med udviklingen

Området har i den kommende planperiode frem til 2028 fokus på at udvikle den sydlige del af området som rekreativ natur-destination. Det nye badebad ved Byskoven åbner i foråret 2023, og det bliver spændende at se, hvad det kommer til at have af betydning for besøgstallet og brugen af området. Naturpark Amager har opsat en tæller på Dæmningsvej ved Imia Allé, som over tid kan give et indblik i eventuelle ændringer i besøgstallet.

Byskoven vil i den kommende planperiode også udvikle sig, og forhåbentlig vil træerne, trods de ringe jordforhold, begynde at syne af mere, så området får mere karakter af skov med de planlagte lysninger og opholdssteder ind imellem.

Det er et mål, at plejen de kommende år, særligt i område I, IVA og V, skal gavne biodiversiteten.

I område V er der særligt fokus på at opretholde og forbedre den §3 udpegede naturtype 'strandeng' med de plantearter der knytter sig hertil. Dele af område I har potentiale til at udvikle sig til en §3 beskyttet strandeng, hvilket vurderes muligt at opnå med den rette pleje. Resten af område I udlægges til træplantning og rekreativ anvendelse.

Ved Byskoven er der særligt fokus på at fremme forholdene for forskellige arter af vilde bier og andre insekter. Der gives mulighed for at etablere nye vandhuller med skråninger, som forhåbentlig vil vise sig at kunne gavne insekter, men muligvis også kan komme til at blive levested for padder såsom grønbroget tudse, der er registreret på Kalvebod Fælled.

Nyt navn til området

Da anlæggene til genanvendelse tidligst i 2029 forventes nedlagt, ligger anvendelsen af disse arealers langsigtede brug til placering af kolonihaver, rekreation og natur udenfor denne plans tidsperiode. Der bør dog på sigt besluttes et nyt navn for området, når Kalvebod Miljøcenter bliver afviklet. En beslutning om det nye navn bør tages frem mod næste planperiode.

Vurderinger ift. fredningen og Naturbeskyttelseslovens §3

Da Kalvebod Miljøcenter er omfattet af en fredning (kilde 4), såvel som andre restriktioner i medfør af naturbeskyttelseslovgivningen, vil mange indgreb og ændringer i parken kræve en dispensation eller tilladelse. Samtidig giver fredningen mulighed for at gennemføre en række ændringer, såfremt de er beskrevet i udviklingsplanen (plejeplan i fredningens terminologi) og ikke strider imod fredningens formål.

Tiltag markeret med * kræver en vurdering af fredningstilsynet i Københavns Kommune angående om det vil kræve dispensation fra fredningen.

Tiltag markeret med ** kræver vurdering ift. Naturbeskyttelseslovens §3.

Oversigt over udviklingsmuligheder og behov for dispensationer

Udviklingsmuligheder, hele planområdet
Området kan indgå i den kommende planlægning og etablering af stormflodssikring af København*
Motorvejen kan udvides * (Vejdirektoratet er projektejer)
Der kan opsættes infoskilte*
Tilgængelighed for handikappede kan generelt forbedres*
Plejen af diget ændres fra rabatgræs til fælledgræs, i alt ca. 2,3 ha
Område I
Hele område I udlægges til offentligt rekreativt naturområde med græsning, træer og ophold, herunder kan der etableres en mere direkte sti til det nye opholdsområde
Eksisterende fold kan udvides og inkludere den nordlige del af område V**
Gammel asfalt kan fjernes
Adgangsforhold til lille opholdsbro kan forbedres*
Sidste del af område I kan opfyldes
Område V
Græsning kan suppleres med høslæt og fjernelse af vedplanter**
Tagrør kan fjernes eller opgraves**
Område II og III
Der kan etableres en slået trampesti gennem poppelskoven langs med Dæmningsvej
Område IVB
Hele område IVB kan opfyldes
Der kan etableres skov på hele område IVB
Område IVA
Byskovens mål er at udvikle sig til en varieret lysåben skov med skov-enge og stier. Der vil være fokus på læring og forbedring af naturværdier. Der kan skabes nye opholdspladser evt. med bålsteder, stier, sten- og jorddiger og læsteder.
Der kan etableres en naturlegeplads med tilhørende opholdsmuligheder*
Der kan etableres flere slåede trampestier
Eksisterende udsigtstårn kan gøres permanent*
Opholdsbænke og borde-bænkesæt kan opsættes, hvor det findes relevant*
Arealet omkring den nye toiletbygning udlægges til lysåben natur
Fire nye vandhuller med jordvolde kan etableres
Initiativer til forbedring af forhold for vilde bier kan udføres, herunder opsætning af bihoteller
Krat og vedplanter omkring den sydlige sø kan ryddes for at holde søen lysåben**
Græsningsfolde kan på sigt etableres indenfor område IVA

Retningslinjer for pleje og beplantning

Retningslinjer for beplantning i område II og III

Voldene på Kalvebod Miljøcenter er blevet tilplantet i forrige planperiode.

Indersiden af voldkronerne vil indgå i den fremtidige opfyldning, og derfor vil bevoksningen her være midlertidig. Bevoksningerne på ydersiden af voldene er blivende, og her vil der være fokus på at udvikle et varieret skovbryn med naturskovspræg.

Samtlige volde i område II og III er tilplantede. Planterne på voldene er efterhånden så store, at det ikke skønnes nødvendigt at udføre pleje. Tynding kan til gengæld blive nødvendigt på de volde, der er tilplantet tidligst f.eks. motorvejsvolden ud for jordreanseanlægget.

Langs med Dæmningsvej er målet for de blivende bevoksninger af eg, fugle-kirsebær og rød-el, at der fremelskes en lysåben ege- og kirsebærskov, hvor de enkelte træer har god plads til at udvikle sig individuelt. Formålet med tyndingerne er primært at sikre egen de bedst mulige vækstvilkår og derefter at sikre rimelige vilkår for kirsebærtræerne. Derfor vil tyndingen primært ske ved at fjerne rød-el, der generer kronerne på ege- og kirsebærtræer. Derefter tyndes kirsebær og andre træ- og buskarter, der generer egetræerne. Blomstrende buske bevares så vidt muligt. Endelig fjernes den ringeste eg, når to egetræer vokser ind i hinanden.

Tynding af popler langs Dæmningsvej

De udvendige skråninger på voldene langs med Dæmningsvej er beplantet med buskarter og popler. Buskene tyndes som udgangspunkt ikke, fordi formålet er at skabe en bevoksning med karakter af skovbryn. Dermed skabes et godt mikroklima. Skulle beplantningen blive så tæt, at kronerne på de enkelte planter generer hinanden, kan der udføres en begrænset tynding målrettet de planter, der står for tæt. Poplerne skal holdes som forholdsvis tætte beplantninger med kronesammenfald. Der tyndes således først, når kronen er vokset så meget ind i nabotræet, at det giver mange visne grene. Her fjernes der max 20% af træerne i hver tynding.

Strækningerne langs motorvejen, hvor der anvendes asp og poppel, bør gennemgås hvert 5 år, hvor de svageste individer udpeges og fjernes, hvis de udgør en risiko for trafikanterne på motorvejen. Dette gælder især hvor de fremherskende vinde fra sydvest og vest får træerne til at hælde ud over vejene. Hvor det, på trods af blæsten, lader sig gøre, bibeholdes ældre træer for at opnå naturskovsblanding. På strækningen anvendes asp og poppel, fordi de er nemme at etablere og vokser hurtigt. Der kan for eksempel suppleres med vildarter af frugttræer som mirabelle, kræge og skovæble.

Retningslinjer for græsning og slåning i område I og V**

Område I syd for Øresundsbanen skal, på den ikke-opfyldte del, bibeholde sit nuværende udtryk som natureng, og plejes ved afgræsning dele af året. Den nordlige del af område V, som er del af det botaniske interesseområde kan indlemmes i folden, så hegnet omkranser hele arealet fra den asfalterede sti til banen. Der er også mulighed for at udvide folden, så den dækker hele område I og den nordlige del af område V.

Afgræsningen kan foretages af enten får, heste eller køer alt efter hvad der vurderes bedst for at bevare naturtypen strandeng. Græsningen kan suppleres med slåning, hvis området vurderes at gro for meget til. Der kan ryddes dele af den eksisterende bevoksning i område V nord, for at genoprette den lysåbne naturtype med strandengspræg. Introducerede arter fjernes som de første, mens store eller gamle træer af naturligt forekommende arter bevares.

I det botaniske interesseområde, område V, er det overordnede formål at sikre, at området ikke gror for meget til. Dette for at sikre artsrigdommen samt bevare de bestande af sjældne eng- og kærplanter, der er på arealet. Der rettes særlig opmærksomhed på, at problematiske arter skal bekæmpes. Målsætningen er, at problematiske arter helt fjernes fra arealerne.

Det er derfor vigtigt, at der fortsat vil være græsning på arealet i den kommende planperiode. Der bør ikke græsses fra 1. maj til medio september, dvs. den periode, hvor de sjældne arter blomstrer. Der kan dog eksperimenteres med forskelligt græsningstryk, hvor græsningsperioden forsøgsvis kan forlænges eller forkortes. I det omfang at græsningen ikke kan holde tagrør og vedplanter tilbage anvendes manuel slåning. Ligeledes kan opvoksende mindre træer ryddes, herunder særligt introducerede

træarter, der skygger for de sjældne engplanter. Behovet vurderes årligt af plejemyndigheden.

***Ændringer i plejen af område V kræver en vurdering ift. Naturbeskyttelseslovens §3*

Retningslinjer for slåning af diget

Plejen af diget langs Kalveboderne ændres fra rabatgræs til fælledgræs. Det betyder, at slåning af diget kun foretages 1-2 gange om året. Det samlede areal på diget, der bliver omlagt til fælledgræs, løber hele vejen fra banen ved Sjællandsbroen til Kalvebodbroen. Det svarer samlet set til ca. 2,3 ha. Det vil derfor være et betydeligt areal, hvor urter kan få lov at blomstre til gavn for bier og andre insekter. Det vil fortsat være muligt at færdes til fods på trampestien på toppen af diget.

Diget i dag, der kan omlægges til fælledgræs

Udviklingsmuligheder

Generelt for hele området

Stormflodssikring*

Området indgår i planlægningen af stormflodssikringen af København. De nærmere detaljer af projektet kendes ikke på nuværende tidspunkt, men det kan blive nødvendigt at etablere et tiltag ved Kalvebodbroen (se kilde 12).

Infrastruktur*

Vejdirektoratet planlægger en udvidelse af motorvejssporet med én bane i hver side. Dette kan betyde en mindre ændring af voldene langs med motorvejen, som kan gå ind over fredningsgrænsen. Vejdirektoratet har ansvar for at søge de relevante tilladelser, som må være nødvendige for at gennemføre projektet.

Skilte*

Der kan opsættes infoskilte med viden om natur og friluftsliv i området samt relevante vejvisningsskilte. Hvis der er tale om større skilte, hvor der også ændres i vegetation, jordbund eller terræn kræver det en vurdering ift. fredningen. Almindelige info- og vejvisningsskilte kræver ikke en vurdering.

Tilgængelighed for handicappede*

Hvor det er muligt at gøre området mere tilgængeligt for handicappede, kan dette udføres. Det kan f.eks. være at udjævne terrænspring eller fjerne bump. Ligeledes bør nye faciliteter, så vidt muligt, gøres tilgængelige for handicappede.

Område I

Nyt rekreativt naturområde

Hele område I udlægges til offentligt rekreativt naturområde. Arealanvendelsen fordeles med ca. 1/2 træplantning, træsåning eller naturlig tilgroning med opholdsområder og ca. 1/2 overdrev/eng med afgræsning. Der kan etableres en mere direkte stiforbindelse fra Dæmningsvej til opholdsområdet, herunder kan der etableres klaplåger, så man kan færdes igennem folden.

Der kan udføres tiltag, der vil gavne biodiversiteten herunder sten- eller jorddiger, bunker med dødt ved o.l.

Den midlertidige anvendelse til hundetræning på den opfyldte del af området kan nedlægges.

Udvidelse af eksisterende fold** (inklusive område V nord)

Der kan skabes en sammenhængende græsningsfold, som inkluderer den del af område V, som ligger nord for asfaltvejen. Der er mulighed for, at folden kan udvides til også at inkludere de højtliggende dele af område I.

Fjernelse af asfalt

På området findes gammel asfalt, som ikke længere har nogen funktion. Asfalten kan fjernes og arealet udlægges til eng og indlemmes i græsningsfolden.

Forbedring af adgangsforhold på opholdsbro*

Den lille opholdsbro lige syd for togbanen er svært tilgængelig, da diget er meget stejlt på vej ned til broen. Der kan derfor etableres en op- og nedgang f.eks. i form af trapper.

Sidste del af område I kan opfyldes

Den sidste del af område I kan opfyldes og klubhus for schæferhundeklubben kan fjernes.

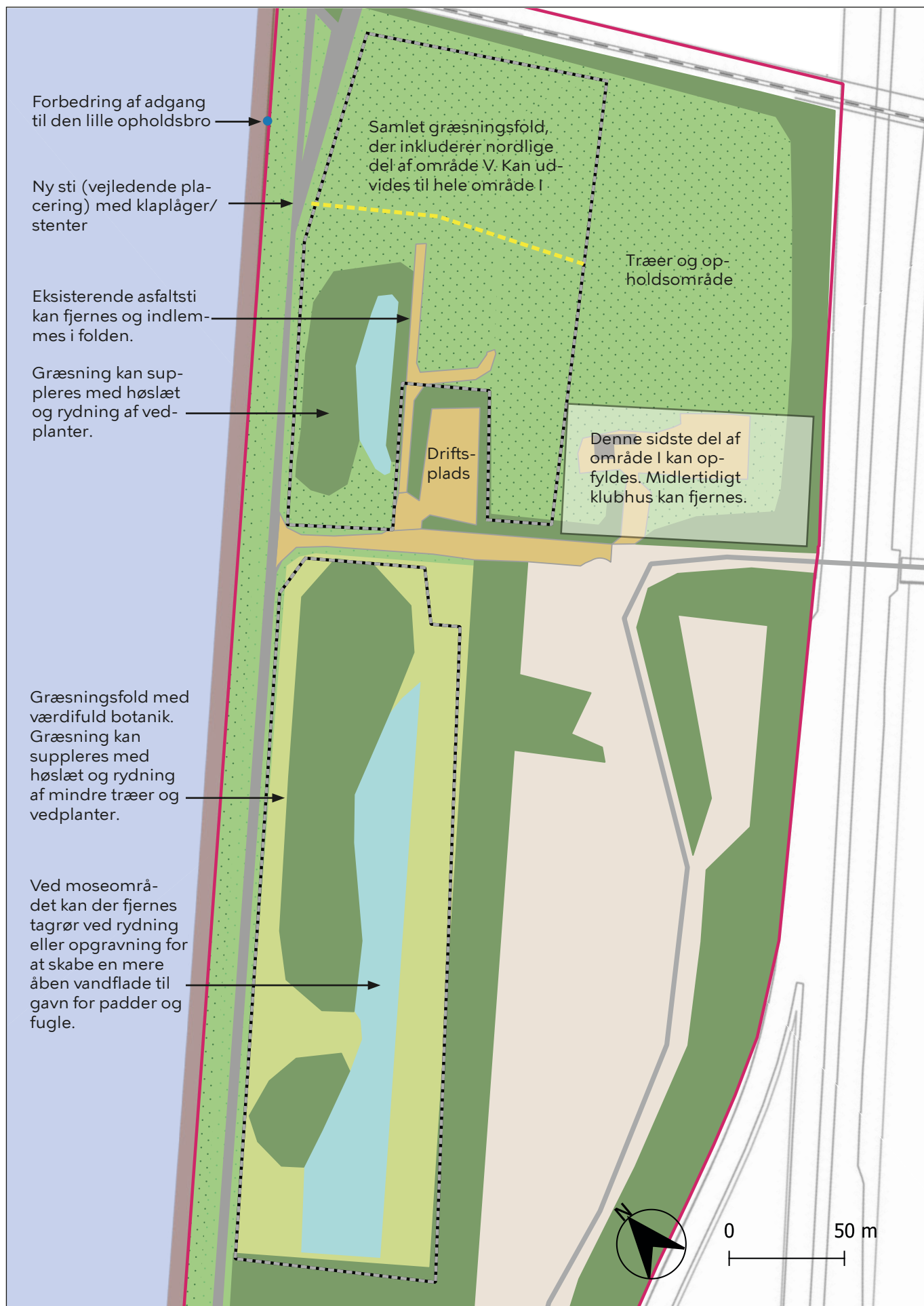
Område V

Græsning kan suppleres med høslæt og fjernelse af vedplanter**

Plejen fortsætter med græsning med mulighed for at supplere med høslæt og fjernelse af vedplanter som beskrevet i afsnit om græsning og slåning s. 40.

Fjernelse af tagrør**

På den sydlige del af område V ved moseområdet kan der fjernes tagrør ved rydning eller opgravning for at skabe en mere åben vandflade til gavn for padder og fugle.

Kort 9A: Udviklingsmuligheder for område I og V

Område II og III

Stier og opholdspladser

I poppelskovene langs med Dæmningsvej kan der etableres en slået trampesti, som kan give et ekstra oplevelses-element for gående på strækningen. Der kan være behov for at rydde enkelte mindre træer eller buskads på strækningen, men stien vil generelt gå uden om de større træer, som bevares.

De tre eksisterende opholdspladser med borde-bænkesæt bevares og renoveres, hvis det er nødvendigt.

Der beskrives ikke nogen udviklingsmuligheder for anlæggene til affaldsbehandling. De nuværende aktiviteter kan fortsætte i denne planperiode.

Område IVB

Der kan etableres skov på hele område IVB

Muligheden for at etablere skov på hele område IV, dvs. både område IVA og IVB, fastholdes. Skoven kan også etableres gennem naturlig succession. Skov skærmer for blæsten og vil gøre området mere attraktivt for kolonihave-ejere på langt sigt, som beskrevet i Lokalplan 238 og Fredningen for Kalvebodkilen.

Område IVB kan opfyldes

Etablering af mere skov forudsætter først en opfyldning af område IVB i henhold til Lokalplan 238.

Det er dog usikkert hvornår opfyldningen vil ske, og derfor kan de nuværende aktiviteter med affaldsbehandling og deponi fortsætte i planperioden.

Område IVA, Byskoven

Byskovens udvikling

Den allerede plantede skov i området IVA har som mål at udvikle sig til en varieret lysåben skov med skov-enge og stier.

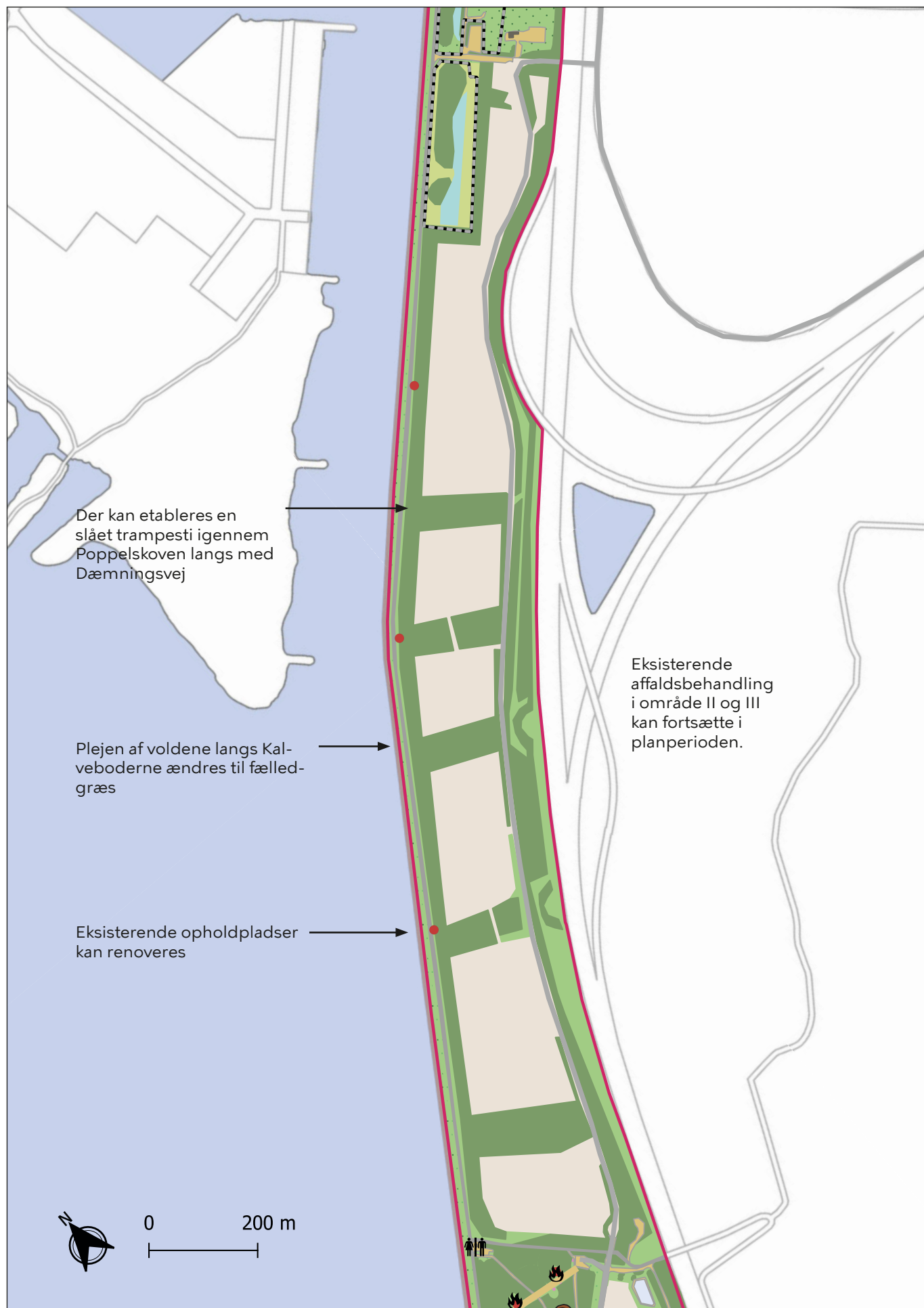
Projektet har hele tiden haft en eksperimenterende tilgang og har til formål at fungere som et landskabslaboratorium for læring på flere niveauer. Københavns Naturskole bruger området til naturvejledning og Københavns Universitet, der har været konsulent på projektet, har også fortsat en interesse i området.

Der er i løbet af projektiden blev igangsat flere forsøg på arealerne, som forvaltningen følger:

- Forsøg med såning af egetræer (agern) på arealer. Tanken bag er, at når træerne udvikler deres rod på stedet, vil de, når de først får fat, have en langt større robusthed overfor tørke end egetræer, der er plantet.
- Forsøg med fuglespredt skov ved opsætning af fugleklattepæle. Formålet er, at fuglene kan sidde på pælene og 'assistere' den naturlige tilgroning med deres klatter, som indeholder de frø de har spist.
- Spredning af hø fra nærliggende naturområder for at understøtte den lokale flora og de tilknyttede arter.
- Plantning af Miyawaki-skov. Miyawaki-skov er en metode til at opnå mere artsrige beplantninger og dermed understøtte biodiversitet, formidling og borgerinddragelse og være en del af den grønne genopretning. I en Miyawaki-skov er træerne plantet ganske tæt (3 per m²), jorden er behandlet med kompost og svampe-mykorrhiza og dækket med halm. Grønne fagfolk genkender metoderne fra skovrejsninger og læhegn. Metoden er oprindeligt udviklet til skove på et meget lille areal med meget lidt grønt. Det begyndte i Japan og har siden bredt sig til Europa. Metoden kan være brugbar at afprøve på den komprimerede jord, hvor træer og buske kan have svært ved at vokse.
- Forsøg med opsætning af insekthoteller til bier for at understøtte den eksisterende bestand. Insekthotellerne har forskellige farver for at kunne sammenligne blandt andet temperaturforskelle, fx vil de mørke være varme mens de lyse vil være mindre varme.

Der skal i den kommende planperiode fortsat være fokus på læring og på at øge naturværdien af den unge skov med varieret drift og pleje. Der kan skabes nye opholdspladser, stier, sten- og jorddiger, læsteder, og på sigt kan der indføres græsningsfolde.

Af sikkerhedsmæssige hensyn bør de eksisterende brønde, der tidligere blev brugt til monitorering af kvaliteten af nedsivt regnvand, enten fjernes eller fyldes med jord. På nuværende tidspunkt er der lagt store sten på dækslerne.

Kort 9B: Udviklingsmuligheder for område II og III

Naturlegeplads*

Der kan etableres en naturlegeplads med tilhørende opholdsmuligheder ved den åbne plads lidt syd for parkeringspladsen.

Stier

Der er mulighed for at etablere flere slåede trampestier i området, hvor plejemyndigheden finder det relevant. Herunder kunne det bl.a. være relevant med en slået trampesti ned til den sydlige sø.

Udsigtstårn*

I den sydlige del af Byskoven er der blevet etableret et midlertidigt udsigtstårn i træ på ca. 4 meter i tilknytning til et opholdsområde. Tårnet har vist sig at være et godt pejlemærke i området, og det ønskes at gøre det permanent. Tårnet skal tjekkes og evt. renoveres, så de nødvendige sikkerhedsmæssige foranstaltninger bliver etableret.

Borde og bænke*

Der kan opsættes opholdsbænke samt borde-bænkesæt, hvor det er relevant. Blandt andet kunne det være relevant med en udsigtsbænk i tilknytning til den sydlige sø. Hvis etablering af borde medfører ændringer i underlaget, vegetation eller terrænændringer skal der foretages en vurdering ift. fredningen. Almindelige borde-bænkesæt eller enkeltstående bænke kræver ikke en vurdering.

Omkring toiletbygningen

Arealet omkring den nye toiletbygning holdes lysåben og kan gro til med naturlig tilgroning eller ved assisteret frøspredning.

Vandhuller

Fire vandhuller med syd- eller vestvendte skrån timer kan etableres i område IVA. En vejledende placering er vist på kort 9C. Vandhullerne kan være op til 2 meter dybe på det dybeste sted og med skrån timer ud mod kanten. Den opgravede jord kan placeres omkring vandhullet, så der opstår syd- eller vestvendte skrån timer til gavn for insekter og urter. Der kan muligvis være behov for at efterafdække jord og vandhuller med ren jord.

Vandhullerne må gerne tørre ud om sommeren, så der ikke opstår en fiskebestand.

Vandhullerne forventes at gavne biodiversiteten særligt for arter af bier, andre insekter samt fugle. Der er også mulighed for, at vandhullerne kan blive hjemsted for padder som fx grønbroget tudse.

Bi-tiltag

Fra rapporten over bi-monitoringen ved byskoven anbefales følgende for at fremme levevilkårene for bier:

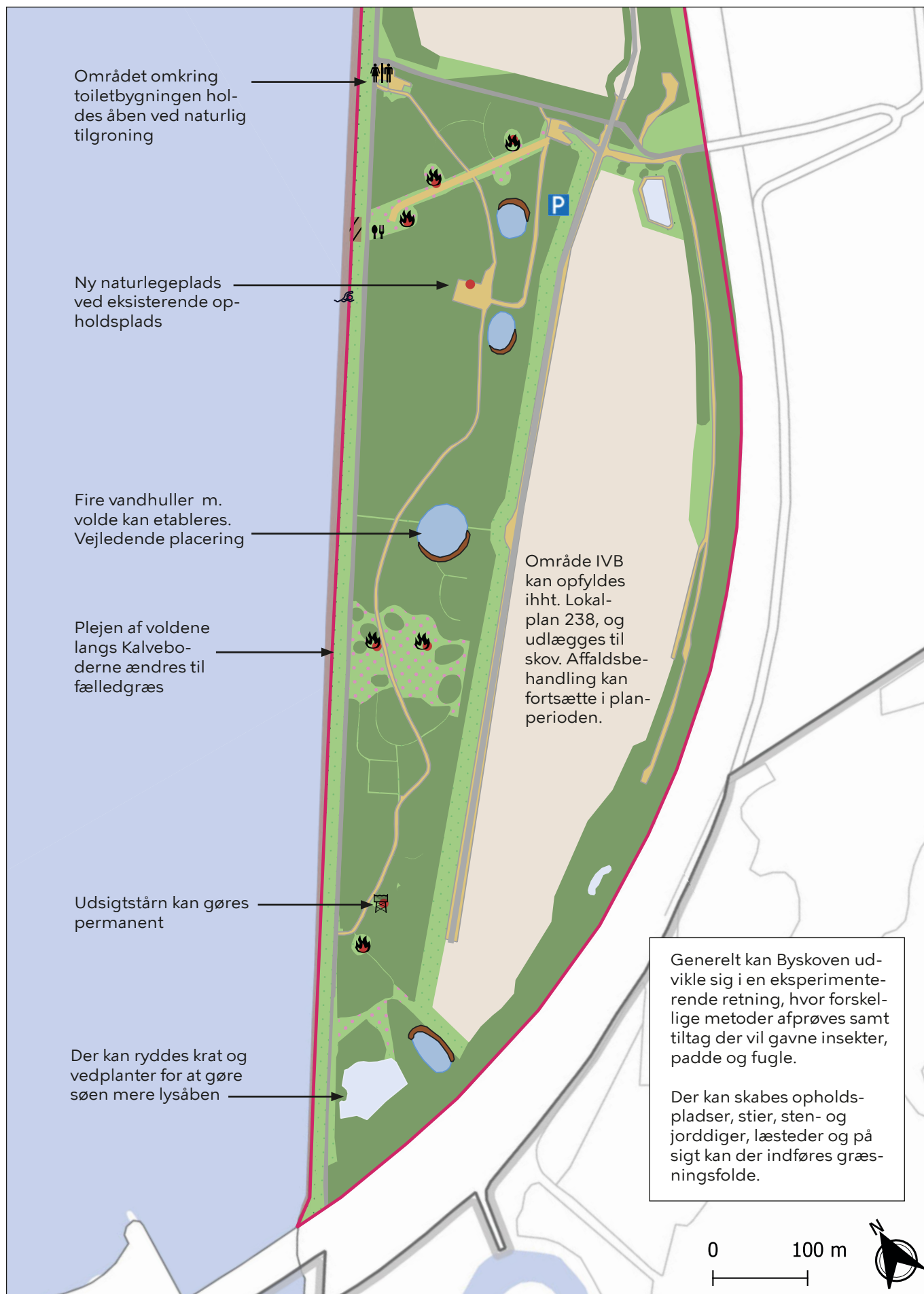
- Afskræln ing af jord på skrån timer
- Dødt ved mange steder
- Gamle træstammer med rodkagen liggende fremme
- Bihoteller opsat med bl.a. tagrør og træstykker med huller i
- Flere stengærder
- Syd- eller vestvendte volde med bar jord
- Skrælle vegetationen af på udvalgte steder (få m²)
- Udlægning af flere sneglehuse
- Opsætning af fuglekasser kan på sigt tiltrække humlebier
- Pletvise slån timer/forstyrrelser der favoriserer vegetation i de tidlige succesionsfaser
- Høj forekomst af kurvblomster og ærteblomster
- Lucerne, rejnfan og kamille til oligolektiske bier (bier der kun spiser af bestemte blomsterarter) som lucernebi og vægsilkebi
- Generel stor variation af hjemmehørende blomster og blomstrende træer over hele sæsonen fra marts-september

Den sydlige sø**

Der kan ryddes krat og vedplanter for at gøre søen mere lysåben. Opfiskning kan udføres for at gøre søen mere egnet som padder-lokalitet.

Nye græsn ingsfolde

Der er mulighed for at oprette græsn ingsfolde indenfor område IVA, når dette vurderes hensigtsmæssigt i forhold til tilgroning af skoven. Både på de lysåbne arealer og i de kommende skove vurderes græsn ing at være den optimale pleje af området på langt sigt.

Kort 9C: Udviklingsmuligheder for område IVA og IVB

KILDELISTE

Kilde 1: www.arter.dk (data hentet i februar-marts 2023). Arter.dk er et samarbejde mellem Miljøstyrelsen, Statens Naturhistoriske Museum, DanBIF og Naturhistorisk Museum Aarhus.

Kilde 2: Bynatur i Københavns, Strategi 2015, Københavns Kommune. Kan findes på www.kk.dk/publikationer

Kilde 3: Danmarks Arealinformation, Danmarks Miljøportal. Kan tilgås på www.miljoeportal.dk (data hentet i marts 2023)

Kilde 4: Fredningen af Kalvebodkilen af 1990, <https://www2.blst.dk/nfr/07757.00.pdf>

Kilde 5: Kalvebod Miljøcenter, Udviklingsplan 2016, Teknik- og Miljøforvaltningen. Kan findes på www.kk.dk/publikationer

Kilde 6: Københavns Kommuneplan 2019, Københavns Kommune. Kan findes på www.kp19.kk.dk

Kilde 7: Københavns Kommunes Træpolitik 2018-2025, Københavns Kommune. Kan findes på www.kk.dk/publikationer

Kilde 8: Lokalplan 238 for "Grøften" af 1994, Bygge- og Teknikforvaltningen

Kilde 9: Naturparkplan 2020-2025 for Naturpark Amager. Kan findes på www.naturparkamager.dk

Kilde 10: Natur-registrering i Københavns Kommune 2022, §3 registrering, WSP

Kilde 11: Planportalen, Planportalen www.kbhkort.kk.dk

Kilde 12: Stormflodsplan for København 2017. Kan findes på www.kk.dk/publikationer

Kilde 13: År 0 monitoring af bier i Københavns Byskov, oktober 2018. Af Hjalte Ro Poulsen, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet

Kilde 14: År 4 monitoring af bier i Københavns Byskov, september 2022. Af Hjalte Ro Poulsen, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet

